

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 24 (9026)

TRST, petek, 31. januarja 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Goveu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojškim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

ZASEDANJE VSEDRŽAVNEGA SVETA KD

PRIPRAVE NA VOLITVE IN ISKANJE NOVE VEČINE

Fanfani v precepu glede predčasne-
ga sklicanja strankinega kongresa

RIM, 30. — Na sedežu kršćanske demokracije v Rimu se bo jutri popoldne začelo zasedanje vsedržavnega sveta stranke. Prvi dan zasedanja bo posvečen uvodnemu poročilu, ki ga bo imel tajnik Fanfani. Razprava, katere se bodo udeležili najvišje voditelje KD, se bo začela v soboto zjutraj. Zasedanje bi se moralo zaključiti v nedeljo popoldne, ko bo Fanfani poročal o zaključkih razprave in o odločitvi o zaključni resoluciji.

Za zasedanje vsedržavnega sveta KD vlada izredno zanimanje, predvsem zaradi stališč, ki so jih zavzele skoraj vse stranke struje v zadnjih dneh, glede morebitnega sklicanja kongresa stranke pred junjskimi delničnimi in upravnimi volitvami. Mi delnici pa se, da ni obveljalo stališča, ki ga je od vsega začetka zavzel Fanfani in da je možnost sklicanja kongresa v bližnji prihodnosti. Zato naj bi bil vsedržavni kongres KD šele jeseni. Obenem pa bo kršćanska demokracija baje pred delničnimi in upravnimi volitvami sklicala »ideološko skupščino«. O tem bodo baje razpravljali tudi na zasedanju vsedržavnega sveta. »Ideološke skupščine« naj bi se udeležili tudi vsi delnici in pokrajinski tajniki. Na njej naj bi najprej skušali ugoditi ostre spore med raznimi strankinimi strujami in postaviti temelje za ustajanje.

Med Morom in Fanfaniem

Kot kaže, bo Fanfani na bodočem zasedanju vsedržavnega sveta KD predlagal, naj bi sklicali strankin kongres čimprej, že spomladi in vsekakor pred junjskimi delničnimi volitvami. Namen te strategije je jasen: s predložitvijo mobilizacijske stranke ohraniti tajniško mesto tudi po razbitju tako imenovanega dogovora iz palače Giustiniani, s katerim je bilo sankcionirano enotno vodenje stranke, ki so ga zaupali Fanfaniju samemu.

Fanfani se sedaj zaveda, da ne more več računati na dosežanje vsaj navideznega soglasja, saj leze struje nikakor ne skrivajo svojega namena, da ga odstranijo s tajniškega mesta. Enake naklepe pa gojijo tudi nekatere stranke iz najmočnejše demokratske struje — dorotejske — začeti s Tavanijem, ki je bil »za kazensko odstranjen iz notranjega ministristva, ker si je upal javno zavreči zloglasno teorijo o nasprotujočih si ekstremizmih.

Skratka, Fanfani zastavlja vse svoje adute — in tega v zadnjem času sploh ne skriva več — na demokratske sile tako znotraj stranke kot izven nje: o tem dokaj zgovorno priča priznanje, ki jih je bil deležen od reakcionarnega tiska — in celo od samega Almiranteja — zaradi svojega znanega govora o javnem redu, s katerim se je Fanfani postavil kot zastavonoša »dih večine, morda z ne preveč prikritim namenom, da bi povzročil predčasne parlamentarne volitve nameste predvidenih delnič.

»Stranka krize«, ki je doživela poraz s sestavo Morove vlade, se torej zelo naglo reorganizira, ne da bi spreminjala svojih programov. Demokratska desnica in socialdemokratska vodilna skupina ponovno težita k zrušenju logike (in vladne večine) leve sredine. Montanellini »Giornale« se odkrito zavzema za sestavo enoborne vlade ter skuša rehabilitirati — celo po fašističnem zločinu v Empoliju — teorijo o demokratskih in levicarskih ekstremizmih, pa čeprav s popravkom, da prvi — kot se je izrazil notranji minister Gui — »prevladujejo«.

V takem položaju se je območno staro nasprotje med demokratskim tajništvom (Fanfani) in vlado (Moro), kar je bilo sicer mogoče predvideti že ob sami sestavi Morove dvoborne vlade. To nasprotje doslej še ni prišlo do izraza v dramatičnih oblikah, predvsem zaradi temperamenta ministrskega predsednika, ki se namesto odkritega spora skuša spretno izogibati težavam ter utrditi snoprotnika. Za sedaj torej še ni bilo frontalnih spopadov, treba pa se je vprašati, koliko časa se bo lahko Moro branil pred Fanfanijevim mrličnim aktivizmom. Odgovor na to vprašanje ni lahek, mnogo bo odvisno od tega, kaj se bo zgodilo v razdobju med skorajšnjim zasedanjem demokratskega vsedržavnega sveta in strankinim kongresom. Nekaj pa je gotovo: če bo Fanfaniju uspelo obdržati nadzorstvo nad »stranko, se nam obetajo težki časi.

M. D.

novitev močnejše večine v stranki, do katere naj bi prišlo na prihodnjem kongresu. Na skupščini, naj bi obravnavali tudi najvažnejša politična, socialna in gospodarska vprašanja, ki pretresajo državo. To veliko vsedržavno zasedanje naj bi pomagalo kršćanski demokraciji, da se izveže iz sedanjih velikih krize, ki pretresa njene vrhove in ki ima velik odmev med članstvom, predvsem pa med njenimi volivci.

Pred zasedanjem vsedržavnega sveta so se večerjali sestali demokratski poslanci dorotejske skupine. Znanost minister Rumor je poudaril potrebo po čimprejšnji ustanovitvi nove večine v stranki, večine, ki naj razjasni politične spore in vnese v stranko tisto trdnost in odgovornost, ki ne bo samo odgovornost ene same struje, ki je dorotejska.

Pod predsedstvom načelnika Piccolija pa je bila danes skupščina demokratskih poslancev. Piccoli je v uvodnem govoru dejal, da bo moralo biti zasedanje vsedržavnega sveta izraz voditeljev, ki čutijo odgovornost tudi za prihodnost, in ki se

Tajnik KD Fanfani

bodo morali kmalu spopasti z upravnimi in delničnimi volitvami. Piccoli je poudaril, da mora kršćanska demokracija izraziti največjo solidarnost z Morovo vlado, z izvajanjem takšnega političnega programa, ki bo obenem izraz sprememb, ki nastajajo v sedanji družbi. Opozoril je poslance, da je treba priznati, da če kršćanska demokracija ob prihodnjih volitvah ne bo v stanju prebroditi globoke krize, ki jo sedaj pretresa, obstaja nevarnost, da bo prišlo do velikih političnih sprememb.

Nezaslišano izzivanje Fredovih odvetnikov povzročilo incidente na procesu v Catanzaru

Grob napad na časnike, ki so v znamenje protesta zapustili dvorano
Morda že danes odločitev sodišča o nadaljevanju ali prekinitvi procesa

CATANZARO, 30. — Proces v Catanzaru zaradi krvavih bombnih atentatov, ki so leta 1969 pretresli Italijo, je bil danes prizorišče sramotne provokacije, ki so jo izzorili branilci padovskega nacifasista Franca Frede proti prisotnim časnikarjem. Predstavniki tiska so iz protesta zapustili dvorano, medtem ko je predsednik sodišča prekiniti razpravo, ki se bo nadaljevala jutri.

Incidenti, ki se za las niso sprevideli v pravi pretep, so izbruhnili nepričakovano, saj je bilo doslej oziroma na procesu dokaj umirjeno. Povod zanje je dal misovski senator De Marsico, Fredov branilec, ki je v svojem posegu pomotoma omenil »zakon Freda«, misleč na zakon Scelba o prepovedi fašistične dejavnosti. »Lapsus« je povzročil smeh med publiko, smejal pa se je tudi sam Freda. Kazalo je, da je zabavnega »intermezza« konec, ko so ostali Fredovi odvetniki povsem nezasišano začeli grobo žaliti prisotne časnike, ki jih zmerjati s celo vrsto psov. Nekateri odvetniki — med njimi je bil najbolj razborit misovski poslanec Manco — pa so skušali celo fizično napasti časnike. Morali so nastopiti celo karabinjerji, medtem ko je predsednik sodišča Scutrin prekinil sodno obravnavo in se previdno umaknil v posvetovalnico.

Časniki, ki sledijo procesu v Catanzaru, so pozneje objavili lastno sporočilo, v katerem obsojajo fašistično provokacijo ter ugotavljajo, da se take epizode dogajajo sedaj v Catanzaru posvečeno, kot že prej v dnu, v govoru branilcev Freda in v Venturo. Med zadnjimi pa je nastopil zastopnik zasebnih strank odv. Ascari, ki je prav tako zahteval prekinitev procesa v pričakovanju.

GOSPODARSKA VPRAŠANJA V OSPREDJU VLADNE DEJAVNOSTI

Medministrski odbor za kredite sprejel ukrepe za nove naložbe

Vlada napoveduje naložbe predvsem za gradnjo ljudskih stanovanj, za okrepitev kmetijstva in proizvodne dejavnosti za izvoz

RIM, 30. — Na ministrstvu se je danes sestel medministrski odbor za kredite. Seje se je udeležil tudi guverner »Banca d'Italia« Carli. Po končanem sestanku je zakladnik minister Colombo skupno z guvernerjem državne banke obrazložil časnikiarjem pomen ukrepov, ki so jih danes sprejeli.

Odbor je odobril vrsto ukrepov, ki bodo urejali obveze denarne rezerve denarnih zavodov v zvezi s spremembo gospodarskega položaja. Tako so sklenili, da bodo morali vsi državni zavodi v prvem šestmesečju letošnjega leta izvesti svoje naložbe v vrednostne papirje na osnovi sedanjih denarnih vlog; da bo treba poskrbeti za finančiranje kmetijstva in srednjeročnih kreditov za izvoz. Ti ukrepi so bili sprejeti zato, da se da na razpolago več denarja in kmetijske proizvodnje namene in za pospešitev izvoza.

Po novih pravilih bodo morali vsi denarni zavodi položiti v »Banca d'Italia« v tekočem denarju 15 odst. povečanja svojih denarnih vlog. S tem se bodo ustvarili precejšnji skladi, ki bodo na razpolago za kratkoročno financiranje predvsem proizvodnje.

V poslanski komisiji za proračun, ki je začela razpravo o letošnjem državnem proračunu, pa sta zakladnik minister Colombo in proračunski minister Andreotti obrazložila sedanjí gospodarski in finančni položaj v državi. O tem je imel najbolj izčrpno poročilo Colombo, ki je najprej omenil, da se je v zadnjih časih položaj plačilne bilance nekoliko izboljšal in da se je povečal tudi izvoz, kar naj bi potrjevalo, da je vladni gospodarski program rodil že prve svoje uspehe. Obenem je zakladnik minister opozoril na veliko nevarnost, ki grozi zaradi stalnega upadanja industrijske proizvodnje. Zato je Colombo poudaril, da je treba sedaj poskrbeti za zaščitanje recesije za okrepitev naložb na vseh tistih področjih, ki so velikega pomena za izvoz, kmetijstvo, ljudske gradnje in za javne prevoze.

Proračunski minister Andreotti pa je govoril predvsem o potrebi po razvoju kmetijstva, gradnji ljudskih stanovanj, električnih central, po večjem izvozu in boljših javnih prevozi, kar naj bi uresničili s strojno in materialno oprejo. Izjavil je, da bo treba gospodarsko načrtovanje preurediti in ga uskladiti z delničnimi načrtovanjem.

Tudi v drugih parlamentarnih komisijah se je začela razprava o proračunu za leto 1975. Tako je v komisiji za javna dela minister Bucalossi poročal o nedavnih sklepih vlade in medministrskega odbora, da se dajo pobude za okrepitev gradbene industrije, ki preživlja veliko krizo. V ta namen bodo poskrbeli za poživitev gradnje stanovanj, šol,

bolnišnic, cest, pomorskih naprav in za ureditev gradbenih zemljišč v mestih in na podeželju. Trenutno pa, je dejal Bucalossi, bo treba glavne napore usmeriti na točno določena področja. V zvezi z novimi ukrepi na gradbenem področju je izjavil, da je v vladi prevladalo mnenje, da je treba najprej dati prednost zidanim stanovanjem na osnovi načrtov, ki jih določa zakon 167 in da bo treba še podrobno proučiti načrt »Banca d'Italia« o tako imenovanem »stanovanjskem varčevanju«.

V bistvu se je minister Bucalossi omejil na zakone, ki so že v veljavi in ni obrazložil nobenega novega ukrepa za poživitev dejavnosti gradbene industrije.

V zvezi s potrebo po nujnih ukrepih za okrepitev kmetijstva in javnih del je skupina komunističnih senatorjev naslovila na predsednika vlade, ministra za industrijo, ministra za kmetijstvo in ministra za javna dela vprašanje, kakšne ukrepe namerava predlagati vlada parlamentu glede energije, kmetijstva in stanovanjskih gradenj na osnovi obveznosti, ki jih je sprejela za letošnje leto. Komunistični senatorji ugotavljajo, da je predsednik vlade v svoji programski izjavi dal velik poudarek tem vprašanjem, medtem ko do sedaj vlada še ni napravila nič v tem pogledu.

Prodaja avtomobilov upadla za 52 odst.

RIM, 30. — Prodaja avtomobilov v Italiji se je v zadnjem lanskem trimesečju znatno zmanjšala. V prvi polovici januarja pa je padla kar za 52 odstotkov. Avtomobilski klub sporoča, da so od 1. do 15. januarja vpisali 26.659 novih avtomobilov, v istem času lani pa 55.537. Sporedno upada tudi prodaja industrijskih vozil in motornih koles.

RAZPRAVA V POSLANSKI ZBORNICI O FAŠISTIČNEM ZLOČINU V EMPOLIJU

Gui o odločnem boju vlade proti vsem oblikam nasilja

Minister je poudaril jasen fašistični pečat teroristične dejavnosti - Medministrski sestanek o problemih javne varnosti

RIM, 30. — Notranji minister Gui je v poslanski zbornici odgovoril na poslanska vprašanja v zvezi s tragičnimi dogodki v Empoliju, kjer je fašistični skrajnež Mario Tuti umoril dva policijska podčastnika. Vlada se bori in se bo brez prestanka bojevala — je dejal minister — proti vsem oblikam nasilja, političnega ali ne, kakršnegakoli izvora, ter proti vsem pojavom kriminalitete. Vladna akcija je odločna in brez omejevanja, je še dodal Gui.

Minister je v svojem poročilu omenil, da so policijski organi že več časa vodili preiskavo o bombnih atentatih v Toskani ter da so v okviru te preiskave našli v Arezzu veliko količino razstreliva in orožja. Naslednjega dne sta bila aretirana Luciano Franci in Pietro Malentacchi, proti katerima je sodstvo izdalo zaporni nalog. Ugotovili so tudi, da bi se morali poslužiti eksploziva za atentat proti trgovski zbornici v Arezzu, ki naj bi ga izvedli pripadniki »nacionalne revolucionarne fronte«. Preiskava je nato privedla do aretacije Margherite Luddi, Giovannija Galastrija in Marina Morellija ter do zaplenitve drugega razstreliva. Na dan so prišle povezave med aretiranci in Tutijem, za katerega je bil izdan zaporni nalog. Gui je poudaril, da je bil Tuti v Empoliju na dobrem glasu, zaradi česar niso agenti javne varnosti, ki so ga prišli aretirati, smatrali za potrebno, da bi sprožili kakšne posebne varnostne ukrepe.

Minister je še posebno poudaril, da niti sorodniki Maria Tutija niti njegovi delovni kolegi niso ničesar sumili o njegovi prevarniški dejavnosti, kar po besedah Guida dokazuje, kako težavna je naloga sil javnega reda v odkrivanju prevarniških organizacij. Po mnenju ministra to dejstvo demantira tudi obtožbe nezadostne učinkovitosti ali počasnosti delovanja sil javnega reda. Gui je nato govoril o delu preiskovalcev, da bi našli skrivališča fašističnega zločinca, ter med drugim povedal, da so zaprosili za sodelovanje tudi Interpol.

Gui je potrdil, da so vsi člani teroristične skupine na stališčih revolucionarne skrajne desnice. Omenil je tudi, da je bil Tuti v zvezi z voditeljem razpuščenih političnih organizacij »Ordine nuovo« Clementem Grazianijem, ki se sedaj skriva v tujini. Vsekakor je gotovo — je tudi dejal notranji minister — da so sile javnega reda odkrile nevarno teroristično celico fašističnega značaja, kar potrjuje prepričanje, da jasno prevladuje prevarniška nevarnost fašističnega izvora. Gui je tudi poudaril, da je bil prvič pravaščno preprečen teroristični atentat, ki bi lahko povzročil pravi pokol, in da je bila onesposobljena posebno nevarna organizacija.

Gui je nato govoril o splošnih problemih javnega reda in v tej zvezi poudaril prizadevanja vlade za krepitev in boljše koordinacijo dela na področju preventive in zatiranja kriminalne dejavnosti. Pri tem je poudaril, da je treba izboljšati sodni in zaporni aparat, ter da so potrebne tudi nove zakonske norme. Med drugim je minister omenil za komedi osmekt za strožje nadzorstvo nad orožjem ter se zavzel za revizijo obstoječih določb o začasnih svobodi. Končno je minister še poudaril, da v boju proti kriminaliteti ne zadostuje akcija vlade in političnih sil, ampak da je potrebno tudi pogumno sodelovanje vseh državljanov.

O vprašanjih javnega reda so danes razpravljali tudi na medministrskem sestanku v palači Chigi, ki ga je vodil ministrski predsednik Moro. Navzco je bil podpredsednik vlade La Malfa ter ministri za javno upravo Cossiga, za pravosodje Reale, za notranje zadeve Gui in za obrambo Forlani. Med drugim so preučili zakonski osmekt, ki predvideva v zvezi nekaterih omejitev časne svobode. Ministri se bodo ponovno sestali tudi z zakladnim ministrom Colombom, da bi preučili ekonomska vprašanja sil javnega reda.

Od danes do nedelje popoldne bo zasedal vsedržavni svet kršćanske demokracije. Po uvodnem poročilu, ki ga bo imel tajnik Fanfani, bodo v razpravi nastopili najvišje voditelje stranke. Na zasedanju bodo obravnavali predvsem vprašanje notranjih političnih sporov, ki so prišli do izraza v zadnjih dneh z izjavami predstavnikov posameznih strankinih struj. Doroteji, ki ima jo relativno večino v stranki, predlagajo ustanovitev nove večine, ki bo vodila stranko z vso odgovornostjo, ki jo zahteva sedanjí politični položaj. Fanfani bo baje že danes sporočil, da ne bodo sklicali kongresa stranke pred upravnimi in delničnimi volitvami.

Evropsko sodelovanje in varnost osrednja tema večdnevne razprave

Na konferenci sodelujejo parlamentarci 27 evropskih držav, ZDA in Kanade - Peko Dapčević o pomenu konference za utrditev miru

(Od našega dopisnika)

BEograd, 30. — V jugoslovansko prestolnico so v glavem se prispele vse delegacije, ki bodo sodelovale na drugi medparlamentarni konferenci o evropskem sodelovanju in varnosti, ki se bo tukaj pričela jutri popoldne. Konferenco bo odprl predsednik medparlamentarne sveta Sing Dilon, na slovesni otvoritvi pa bosta poleg njega govorila tudi podpredsednik predsedstva SFRJ Petar Stambolić in podpredsednik jugoslovanske skupščine Peko Dapčević. Pričakuje se tudi pozdravni govor predsednika Tita in generalnega tajnika Združenih narodov Waldheima. Konferenca se bodo kot polnopravni člani udeležili parlamentarci 27 evropskih držav, ZDA in Kanade. Med opazovalci bodo zastopniki parlamentov Sirije, Egipta, Tunizije, Izraela in nekaterih drugih neevropskih držav, konferenci v Beogradu pa bodo prisostvovali tudi predstavniki nekaterih mednarodnih organizacij, tako Združenih narodov, UNESCO, svetovne zdravstvene organizacije in evropskega sveta.

Peko Dapčević, ki je sicer tudi predsednik jugoslovanske skupine medparlamentarne unije, je danes v intervjuju za Radio Beograd med drugim izjavil, da morajo parlamentarci prispevati svoj delež k sodelovanju in varnosti in s svoje strani dati spodbude za uspešen zaključek konference o teh vprašanjih, ki se zdaj odvija v Zenevi. »Po našem mišljenju je uspešen zaključek konference takšen, je naglasil Dapčević, ki bo zagotovil enako varnost za vse, enako in pravico sodelovanja vsake države ne glede na njeno velikost in ki bo omogočil, da bo ta konference odprla nove in široke poti za varnost in sodelovanje v Evropi, da bo to kontinuiran proces, ki bo zagotovil dolgoročno perspektivo miru in varnosti Evropi in območjem, ki nanjo mejijo.« Podpredsednik jugoslovanske skupščine je v intervjuju za Radio Beograd tudi rekel, da evropska varnost in sodelovanje ne moreta biti izolirana od programa varnosti in sodelovanja tudi na območjih, ki so blizu Evrope in v svetu kot celoti. Po besedah Dapčevića je logično, da bodo jugoslovanska in tudi nekatere druge delegacije smatrale za primerno, da tudi ta element (torej najširši vidik varnosti in sodelovanja v Evropi) dobi svoje mesto na srečanju evropskih parlamentarcev v Beogradu. Pri tem je Dapčević navedel bližnjazgodno krizo in poudaril, da brez njene rešitve evropska varnost ne bi bila kompletna in v celoti rešena.

Za drugo medparlamentarno konferenco o evropskem sodelovanju in varnosti vlada veliko zanimanje. O tem priča tudi podatek, da jo bo spremljalo preko 50 tujih časnikiarjev in več kot sto jugoslovanskih časopisnih, radijskih in televizijskih poročevalcev in snemalcev.

VLADO BARABAS

Zahteva po razpustitvi mladinske neonacistične organizacije v Avstriji

DUNAJ, 30. — Pristojnim avstrijskim oblastem je bil dostavljen politični predlog, da se prepove neonacistična organizacija »Zveza nacionaldemokratskih študentov«, ki je pod aktivnim patronatom Avstrijske nacionaldemokratske stranke na Dunaju in po drugih avstrijskih mestih izvajala šovinistične provokativne neredne in rovarjenje s Hitlerjevimi nacističnimi gesli. Kot poroča Tanjug je bil neposredni povod za to uradno zahtevo po prepovedi »Zveze

WILSON V ZDA

Razgovori s Fordom posvečeni predvsem mednarodnim gospodarskim vprašanjem in energetski krizi

WASHINGTON, 30. — Britanski premier Wilson je prišel danes na dvodnevni uradni obisk v Washington, kjer je že imel prvi razgovor s predsednikom Fordom, nakar je bil gost zunanega ministra Kissingerja. Ko je sprejel britanskega gosta, je Ford poudaril, da je Velika Britanija »najstarejša zaveznica« ZDA, ter da ZDA ne morejo same rešiti vprašanj inflacije, recesije in energetske krize, ampak da je za to potrebno najtesnejše sodelovanje med zavezniki. V svojem odgovoru mu je Wilson pritrdil, češ da morajo ZDA in Velika Britanija »nadaljevati boj in doseči na gospodarskem področju zmago, ki so jo nekoč skupno dosegli na vojaškem področju«. Cilj tega boja je dodal britanski premier, je poraziti »moro« in nevarno gospodarsko krizo, ki pretresa svet.

Bela hiša je po današnjem razgovoru Ford — Wilson objavila sporočilo, v katerem navaja, da je bil posvečen v prvi vrsti mednarodnim finančnim in energetskim vprašanjem. Predsednika sta proučila napredke, ki so bili doseženi na poti mednarodnega sodelovanja ter sta soglasala o potrebi po tesnih posvetovanjih med zahodnimi voditelji, ki naj pripravijo pot k nadaljnjim krepitev sodelovanja.

Wilson, ki bo imel jutri nov razgovor s predsednikom Fordom, je dojehtoval v Washington iz Ottawe, kjer se je včeraj pogovarjal s kanadskim premijerom Trudeaujem. Na tiskovni konferenci pred odhodom iz kanadskega glavnega mesta je Wilson izrazil utemeljeno upanje glede možnosti ohranitve miru na Bliznjem vzhodu. Dodal je, da se prav v teh dneh zbira »koristni podatki«, na osnovi katerih bodo formulirani novi predlogi, ki jih bo sam Kissinger po vsej verjetnosti predložil med svojim skorajšnjim novim obiskom na Bliznjem vzhodu. Wilson je tudi izrazil upanje, da se bo njegova mislija še uspešneje od prejšnjih. Wilson je končno še omenil pogajanja o britanski nadaljnji udeležbi v Evropski gospodarski skupnosti, o katerih pa je bil dokaj meglen. Vsekakor je izrazil upanje, da se bodo stvari razčistile že v začetku pomladi, tako da bo lahko britanska vlada dala svoje predloge glede sklicanja referendumu o tem vprašanju.

Seja predsedstva CK ZKJ

BEograd, 30. — Tu je danes zasedlo predsedstvo centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Kot so uradno sporočili so v sklopu priprave na drugo sejo centralnega komiteja, ki bo 18. februarja, preučili poročilo o svojem delu po desetem kongresu komunistov maja lani. Poročilo bodo dostavili centralnemu komiteju.

DANES V BEOGRADU ZAČETEK MEDPARLAMENTARNE KONFERENCE

Evropsko sodelovanje in varnost osrednja tema večdnevne razprave

Na konferenci sodelujejo parlamentarci 27 evropskih držav, ZDA in Kanade - Peko Dapčević o pomenu konference za utrditev miru

(Od našega dopisnika)

BEograd, 30. — V jugoslovansko prestolnico so v glavem se prispele vse delegacije, ki bodo sodelovale na drugi medparlamentarni konferenci o evropskem sodelovanju in varnosti, ki se bo tukaj pričela jutri popoldne. Konferenco bo odprl predsednik medparlamentarne sveta Sing Dilon, na slovesni otvoritvi pa bosta poleg njega govorila tudi podpredsednik predsedstva SFRJ Petar Stambolić in podpredsednik jugoslovanske skupščine Peko Dapčević. Pričakuje se tudi pozdravni govor predsednika Tita in generalnega tajnika Združenih narodov Waldheima. Konferenca se bodo kot polnopravni člani udeležili parlamentarci 27 evropskih držav, ZDA in Kanade. Med opazovalci bodo zastopniki parlamentov Sirije, Egipta, Tunizije, Izraela in nekaterih drugih neevropskih držav, konferenci v Beogradu pa bodo prisostvovali tudi predstavniki nekaterih mednarodnih organizacij, tako Združenih narodov, UNESCO, svetovne zdravstvene organizacije in evropskega sveta.

Peko Dapčević, ki je sicer tudi predsednik jugoslovanske skupine medparlamentarne unije, je danes v intervjuju za Radio Beograd med drugim izjavil, da morajo parlamentarci prispevati svoj delež k sodelovanju in varnosti in s svoje strani dati spodbude za uspešen zaključek konference o teh vprašanjih, ki se zdaj odvija v Zenevi. »Po našem mišljenju je uspešen zaključek konference takšen, je naglasil Dapčević, ki bo zagotovil enako varnost za vse, enako in pravico sodelovanja vsake države ne glede na njeno velikost in ki bo omogočil, da bo ta konference odprla nove in široke poti za varnost in sodelovanje v Evropi, da bo to kontinuiran proces, ki bo zagotovil dolgoročno perspektivo miru in varnosti Evropi in območjem, ki nanjo mejijo.« Podpredsednik jugoslovanske skupščine je v intervjuju za Radio Beograd tudi rekel, da evropska varnost in sodelovanje ne moreta biti izolirana od programa varnosti in sodelovanja tudi na območjih, ki so blizu Evrope in v svetu kot celoti. Po besedah Dapčevića je logično, da bodo jugoslovanska in tudi nekatere druge delegacije smatrale za primerno, da tudi ta element (torej najširši vidik varnosti in sodelovanja v Evropi) dobi svoje mesto na srečanju evropskih parlamentarcev v Beogradu. Pri tem je Dapčević navedel bližnjazgodno krizo in poudaril, da brez njene rešitve evropska varnost ne bi bila kompletna in v celoti rešena.

Za drugo medparlamentarno konferenco o evropskem sodelovanju in varnosti vlada veliko zanimanje. O tem priča tudi podatek, da jo bo spremljalo preko 50 tujih časnikiarjev in več kot sto jugoslovanskih časopisnih, radijskih in televizijskih poročevalcev in snemalcev.

VLADO BARABAS

Zahteva po razpustitvi mladinske neonacistične organizacije v Avstriji

DUNAJ, 30. — Pristojnim avstrijskim oblastem je bil dostavljen politični predlog, da se prepove neonacistična organizacija »Zveza nacionaldemokratskih študentov«, ki je pod aktivnim patronatom Avstrijske nacionaldemokratske stranke na Dunaju in po drugih avstrijskih mestih izvajala šovinistične provokativne neredne in rovarjenje s Hitlerjevimi nacističnimi gesli. Kot poroča Tanjug je bil neposredni povod za to uradno zahtevo po prepovedi »Zveze

WILSON V ZDA

Razgovori s Fordom posvečeni predvsem mednarodnim gospodarskim vprašanjem in energetski krizi

WASHINGTON, 30. — Britanski premier Wilson je prišel danes na dvodnevni uradni obisk v Washington, kjer je že imel prvi razgovor s predsednikom Fordom, nakar je bil gost zunanega ministra Kissingerja. Ko je sprejel britanskega gosta, je Ford poudaril, da je Velika Britanija »najstarejša zaveznica« ZDA, ter da ZDA ne morejo same rešiti vprašanj inflacije, recesije in energetske krize, ampak da je za to potrebno najtesnejše sodelovanje med zavezniki. V svojem odgovoru mu je Wilson pritrdil, češ da morajo ZDA in Velika Britanija »nadaljevati boj in doseči na gospodarskem področju zmago, ki so jo nekoč skupno dosegli na vojaškem področju«. Cilj tega boja je dodal britanski premier, je poraziti »moro« in nevarno gospodarsko krizo, ki pretresa svet.

Bela hiša je po današnjem razgovoru Ford — Wilson objavila sporočilo, v katerem navaja, da je bil posvečen v prvi vrsti mednarodnim finančnim in energetskim vprašanjem. Predsednika sta proučila napredke, ki so bili doseženi na poti mednarodnega sodelovanja ter sta soglasala o potrebi po tesnih posvetovanjih med zahodnimi voditelji, ki naj pripravijo pot k nadaljnjim krepitev sodelovanja.

Wilson, ki bo imel jutri nov razgovor s predsednikom Fordom, je dojehtoval v Washington iz Ottawe, kjer se je včeraj pogovarjal s kanadskim premijerom Trudeaujem. Na tiskovni konferenci pred odhodom iz kanadskega glavnega mesta je Wilson izrazil utemeljeno upanje glede možnosti ohranitve miru na Bliznjem vzhodu. Dodal je, da se prav v teh dneh zbira »koristni podatki«, na osnovi katerih bodo formulirani novi predlogi, ki jih bo sam Kissinger po vsej verjetnosti predložil med svojim skorajšnjim novim obiskom na Bliznjem vzhodu. Wilson je tudi izrazil upanje, da se bo njegova mislija še uspešneje od prejšnjih. Wilson je končno še omenil pogajanja o britanski nadaljnji udeležbi v Evropski gospodarski skupnosti, o katerih pa je bil dokaj meglen. Vsekakor je izrazil upanje, da se bodo stvari razčistile že v začetku pomladi, tako da bo lahko britanska vlada dala svoje predloge glede sklicanja referendumu o tem vprašanju.

Seja predsedstva CK ZKJ

BEograd, 30. — Tu je danes zasedlo predsedstvo centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Kot so uradno sporočili so v sklopu priprave na drugo sejo centralnega komiteja, ki bo 18. februarja, preučili poročilo o svojem delu po desetem kongresu komunistov maja lani. Poročilo bodo dostavili centralnemu komiteju.

Oboroževalna tekma se nadaljuje

Bodo ZDA presegle 100 milijard dolarjev?

Zelo zgornja primerjava vseučilišnega profesorja, ki pa vendarle ne zaleže

NEW YORK, konec januarja. — V tujakih krogih se vedno več in se bo še bolj razpravljal o pretežnem bremenu, ki ga zahteva obramba. Vedno več je tistih, ki so proti prevelikim vojaškim stroškom. Še več, ti ljudje ne mirujejo več, ne sprejemajo tiho slehernega sklepa Pentagona in Bele hiše in so vedno pripravljeni zahtevati vojakov primerno odgovoriti. Žal pa vsi njihovi ugovori nimajo učinka. Čeprav se je zdelo, da bo predsednik Ford v tem nekoliko poenoljen, kaže, da namerava na poti oboroževalne tekme nadaljevati še hitreje kot Nixon. Fordova administracija in Pentagon sta sedaj širšemu negodovanju navkljub najavila, da bosta za prihodnje finančno leto, ki se začne sredi leta, zahtevala povečanje osnovnega vojaškega proračuna za deset do enajst milijard dolarjev, tako da bo vojaški proračun znašal 95 milijard dolarjev, to se pravi približno 57.000 milijard lir. Če pa k tej ogromni vsoti dodamo še tako imenovane »avtorizacije«, to se pravi če se odobrijo še sredstva za dolgoročne načrte, bodo ZDA v prihodnjem proračunskem letu dale samo za oborožitev, torej mimo pomoči Južnemu Vietnamu, Kambodji, Južni Koreji, Izraelu in drugim zaveznikom v obliki orožja, nad sto milijard dolarjev, kar je 60.000 milijard lir. To pa je približno ena tretjina vsega ameriškega proračuna.

Pri tem pa ne smemo pozabiti na dejstvo, da se atomsko in vesoljska raziskovanja izvajajo v precejšnji meri ali bolje v glavnem v smislu vojaških potreb. In ta raziskovanja se krijejo iz drugih skladov, ne iz vojaških proračunov. Torej tudi če bi kongres ne odobril Pentagonu in Beli hiši sredstev za dolgoročne načrte, bi ZDA prekoračile sto milijard dolarjev vojaškega proračuna, ki so ga v tem smislu prekoračile že zdavnaj.

Rekli smo, da je v ZDA veliko tistih, ki so proti velikim vojaškim stroškom. Podčrtati smo tudi, da vsa ta polemika, žal, nima haska, kajti vedno zmaga Pentagon. Toda zanimivo je, kako so nasprotniki tega razmetavanja konkretni pa čeprav vedo, da vsa njihova prepričljivost ne bo zadolgila. Pred letošnjo zadevno razpravo v kongresu je profesor na kolumbijski univerzi v New Yorku prof. Seymour Melman navedel nekaj zelo zanimivih in konkretnih podatkov v knjigi, v kateri primerja potrebe države in stroške za oboroževanje.

Profesor s kolumbijske univerze navaja med drugim naslednje: Bogate ZDA imajo še veliko lačnih ljudi. Da bi vse ZDA resnično nasitili in to ne le za enkrat, pač pa da bi dokončno rešili ta problem, bi potrebovali pet milijard dolarjev, kolikor stane dvajset jedrskih podmornic. V ZDA za katere nihče ne dvomi, da so najbogatejša država, niso le lačni, so tudi siromašni ljudje. Posebno je tvoj velik med črnci. O tem je veliko govoril že John Kennedy, ki je ta problem začel reševati, pa je bil utegnil rešiti, ker so ga prej umorili. Seymour Melman pravi, da bi za dokončno rešitev tega vprašanja potrebovali v ZDA 11,4 milijarde dolarjev. Prav toliko bi Pentagon dal za 250 novih bombnikov «B-1». V ZDA je veliko mestnih predelov, ki se že podirajo, kar se lastnikom stanovanjskih hiš ne izplača bloke obnavljati. Da bi se ta problem rešil, bi potrebovali 3 milijarde dolarjev. Toliko stane jedrska letalonosilka.

Seveda so to velike številke, ki jih poprečni ameriški človek ne more konkretno niti dojeti. Zato se je profesor s kolumbijske univerze v New Yorku lotil tudi bolj preprostih, hkrati bolj otipljivih primerjav in primerov. Po njegovih računih bi za 200.000 dolarjev zgradili osem enodružinskih hiš, s čimer bi poskrbeli za treh osem ameriškim družinam, ki živijo v raznih, že propadajočih hišah v Harlemu in v podobnih mestnih predelih. Prav toliko pa stane top vrste »vulcan«, tri koliko »vulcano« potrebuje ameriška vojska? Z milijonom dolarjev bi mogli zgraditi kar 66 enodružinskih hiš. Z enim milijonom dolarjev pa kupiš en helikopter.

V Philadelphiji so 1973 leta imeli v mestnem proračunu za šolstvo deficit v znesku 40 milijonov. Toliko stane en bombnik «B-1». V New Orleansu je v mestnem proračunu zmanjkalo 94 milijonov dolarjev za stanovanjsko gradnjo. Ker denarja ni bilo, so gradnje ustavili. Če niso tu graditi novih hiš, so jih Američani zato v Laosu rušili. Dvomesecno bombardiranje Laosu je stalo 94 milijonov dolarjev. Detroit je 1971 leta beležil 30 milijonov dolarjev deficita. To liko stanejo tri leta «F 15».

Profesor s kolumbijske univerze v svoji knjigi kar niza take in podobne primerjalne podatke, za katere pa smo rekli, da so za prepričljivi za poprečnega človeka, tudi ameriškega državljan, da pa ne bodo zalegli oziroma da bodo za legli tako malo, rekli bi simbolično, kajti »argumenti« ljudi iz Pentagona so za Belo hišo taki, da se Bela hiša pred njimi ne upa ugovarjati. Glavni argument je, da se tudi Sovjetska zveza oborožuje.

Do sedaj smo imeli izredno lepo in blago zimo, saj je nekaj dni sonce sijalo kot bi bili že sredi pomladi (Foto M. Magajna)

DOGODKI, KI BURJO PREOBČUTLIVO DOMIŠLUJO

Grobna letal in ladij v «prekletem trikotniku»

V dobro omejenem prostoru je po zadnji vojni izginilo veliko letal in ladij ki so odnesle s seboj nad tisoč potnikov - Kaj vse se na ta račun tveže

Sodobna prometna sredstva so zelo nagla, hkrati pa tudi zelo varna, neprimerno bolj varna kot so bila nekoč. Pri tem mislimo posebej na tista prometna sredstva, ki se srečujejo z velikimi meteorološkimi elementi in ki opravljajo promet na velikih razdaljah. Pomislimo na primer na prva letala, na nekdajne jadralce. Kako so bili letala in jadralci neobgibni v primerjavi z močnimi letalji, ki danes režejo oceane, z velikimi letali, ki v nekaj urah prečkajo Atlantik s 100 in več potniki na krogu. In vendar tudi danes beletja ta človek in njegova moderna tehnika poraze, saj od časa do časa bremo o katastrofah, pri katerih izgubi življenje na desetice, na stotine ljudi, ko pilot ostane brez moči, ker je v letalskem mehanizmu nekaj odpovedalo. Še več, celo ladje odpovedo in jim pred neurjem ne pomaga niti močna tehnika niti pogum in spretnost človeka. Če pa bi hoteli primerjati žrtve, ki jih tovrstni moderni promet zahteva pri prevozu milijonov potnikov, bi pa vendarle ugotovili, da je teh razmeroma malo.

In vendar je na Atlantiku neke med Severno Afriko in Evropo ter med obema Amerikama tako imenovani »epikletni trikotnik«, kjer tovrstni promet zahteva neverjetno veliko žrtve. Gre za področje, ki se razteza od Mehike na jugu, pa proti severu vse do blizu meje med ZDA in Kanado, na jugovzhodu pa vse do Dominikanske republike in Portorika. O tem »prekletem trikotniku« so pisali in govorili že mnogi, sedaj pa so v ZDA izšle v razmeroma kratkem času kar tri knjige, ki jih ameriški bralci kar požirajo. Gre v vseh treh primerih za deloma romansirane zgodbe, za opise dogodkov, ki si jih človek ne zna obraziliti, saj je v 30 letih po vojni v tem trikotniku izgubilo na čuden način življenje nad 1.000 ljudi.

Navedli bomo nekaj primerov. Konec druge svetovne vojne. Na dan 5. decembra 1945 pet ameriških vojaških letal odleti z operišča v Fort Lauderdale na Floridi proti jugovzhodu. Gre za preprosto vojaško vajo petih ameriških bombnikov. Smo ob dveh podobnih ob izredno povoljnih vremenskih razmerah. Dve uri pozneje komandant jata sporoči kontrolni bazi: »Izgubili smo se«. Od tedaj od petih bombnikov ni nobenega sledu več. Kmalu zatem pošljejo z operišča bombnik ki naj jih poišče na morju. Tudi njega jih niso našli. Tristo ladij in na desetine letal se koj nato odpravi na delo in po več dneh iskanja ne najdejo na morju niti enega samega dokaza, kje je šest velikih bombnikov izgubilo. Ne da ne najdemo morebitnih preživelih ljudi, kosov letal, kril, opreme, celo niti oljnih madežev, ki ostanejo na površju vode ob vsakem podobnem primeru.

Letalski promet ni kdo ve kaj star, toda doslej so na tem zemljepisnem področju zabeležili že v samih povojnih letih kar 16 več

ali manj nepojasnjenih primerov, ki niso tako očitni kot pravkar navedeni primer, ki pa vendarle daje prvo idejo. Navedli bomo le nekaj primerov: Dne 28. decembra 1948 je letalo «DC-3» letelo iz Portorika proti Miamiu. Letalo in 36 potnikov je izginilo brez sledu, slednjega leta, 17. januarja, je štiri-motorno britansko letalo star ariel na poti med Londonom in Santia-gom izginilo kakih 600 km jugovzhodno od Bermudov, 2. februarja 1952 je prevozno letalo na poti proti Irski izginilo na istem področju brez sledu, 30. oktobra 1954 je letalo vrste constellation ameriške vojne mornarice prav tako izginilo z 42 osebami na krogu, dve leti pozneje, 9. novembra 1956, je hidroplan ameriške vojne mornarice z desetinami možnih posadke prav tako izginil na področju Bermud in prav tako brez sledu. S tem nastavljenim bi mogli nadaljevati vse do zadnjega tovrstnega primera, do katerega je prišlo 22. decembra 1963, ko je tovrstno letalo «C 132» na poti proti Azorskim otokom izginilo nekaj se-

REVMATIZEM NAJBOLJ PESTI AVSTRIJCE

DUNAJ, konec januarja. — Revme ni odkril novi svet. Sklepi revmatizem so odkrili hajo že v ostankih pekinskega človeka, iz česar sklepamo, da je bolehal za revmatizmom že pekinski človek, torej že davni, davni dobi človekov prednik, kar je tudi razumljivo, saj v svoji jami nadelež od Pekina ni imel ne pernice in tudi ne centralne kurjave. Da pa more biti revmatizem tako razširen, kot je danes in to tudi v bogatem razvitem svetu, bi človek ne verjel. Statistični podatki govorijo na primer, da boleha za revmatizmom že vsak četrty Avstrijec. Če odštejemo otroke in mlade ljudi, vsaj doraščajočo mladino, lahko rečemo, da revmatizem muči vsakega tretjega človeka, ki ga srečamo na dunajskih ulicah. In to zares ni prijetno.

Prav tako ni prijetno to za avstrijske oblasti, ki imajo od tega okoli 30 milijard šilingov, oziroma nad tisoč milijard lir v naši valuti škode. Predvsem stanejo 13 milijard šilingov zdravniški stroški, ostalo pa so razni drugi stroški oziroma škoda, ki jo utrpí avstrijsko gospodarstvo zaradi izostajanja revmatikov z dela. Zato ni nič čudnega, če na biološkem inštitutu na Dunaju posvečajo veliko pozornost temu zdravstvenemu problemu in iščejo rešitve, torej možnost zdravljenja celo v jedrski energiji.

Dosegli boste zadovoljivi poslovni uspeh kljub trenutni negotovosti. Ne zanemarjajte ljubljene osebe. STRELEC (od 21.1. do 20.12.) Nastopil je trenutek za rešitev nekaterih kočljivih vprašanj. Dokazali boste svojo treznost. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne spuščajte se v poslovne zadeve, katerim niste kos. Ne kritizirajte prijateljev. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dan je ugoden za izpolnitev vseh ambicioznih načrtov. Postavite se po robu živčnemu vzdušju. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Da boste dosegli svoj cilj, morate krenko zavahati rokave. Prijeten večer v stari družbi.

Dosegli boste zadovoljivi poslovni uspeh kljub trenutni negotovosti. Ne zanemarjajte ljubljene osebe. STRELEC (od 21.1. do 20.12.) Nastopil je trenutek za rešitev nekaterih kočljivih vprašanj. Dokazali boste svojo treznost. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne spuščajte se v poslovne zadeve, katerim niste kos. Ne kritizirajte prijateljev. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dan je ugoden za izpolnitev vseh ambicioznih načrtov. Postavite se po robu živčnemu vzdušju. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Da boste dosegli svoj cilj, morate krenko zavahati rokave. Prijeten večer v stari družbi.

DEVICA (od 21.12. do 22.9.) Ugoden trenutek za razvoj nekega čustvenega razmerja. Dan bo primeren za kupčije. TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Z dobro premišljenim nastopom boste odpravili vsa nasprotovanja. Zagotovite družini boljše pogoje življenja. SKORPIJON (od 24.10. do 21.11.)

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Antony Burgess:

Peklenska pomaranča

Mladinska knjiga je izdala slovenski prevod o svetlo znanega romana Peklenska pomaranča, o katerem so se tudi med Slovenci razvile polemike preden je pravzaprav knjiga dobro prišla na knjižni trg. Šlo je za vprašanje, ali izdajati v slovenski tisk dela in čemu jih sploh posredovati našim bralcem. Verjetno knjiga o nasilju, kot jo predstavlja ta roman, zares ni berilo za nezrele mlade ljudi. Toda če jo prebere trezen in zrel človek in jo nato kritično presoja, potem pa vendarle lahko rečemo, da je knjiga vredna branja. Kajti pripravi nas, da o stareh, predvsem o nasilju, individualnem in družbenem, o katerem govori knjiga, razmišljamo. Tisti, ki bo bral v knjigi samo pripoved o oblikah nasilja, o tem kako mlada tolpa huliganov razbija, posiljuje, krade, roba in ubija, tisti bo seveda doživel samo močan šok. Treznejšemu, razmišljajočemu bralcu pa bo knjiga pomenila več. Za to predvsem naj bi bila tudi napisana in tem naj zgodba niti ni posebno velika, niti nima kakih globljih zapletov.

Pisatelj prikazuje tolpo štirih mladih fantov, ki jih vodi Aleks, petnajstletni fant, ki čez dan hodi v šolo, ponoči pa se pod vplivom mamil predaja nasilju. Ti fantje počenjajo v vlemestu grozotne reči. Take, kakršnih pri nas skoraj da še ne poznamo. Potem pa Aleks vendarle pride policiji v roke. Njegov padajši ga izdajo, sam pa pri ropu in umoru starke z mačkami pade v past. Policija se znese nad njim, obsojen je na dolgoletno kazen. Čez dve leti pa ga izberejo za poseben poskus, za posebno metodo zdravljenja kriminalcev. Priskutijo mu nasilje in ga izpušče. Toda družba ga ne sprejme in Aleks napravi samomor. Zdaj pa pride v roke politične stranke, ki iz njega napravi heroja.

Sodobni angleški pisatelj Burgess obravnava torej v romanu Peklenska pomaranča na originalen način fizično in duhovno nasilje; nasilje, ki je poseben problem velikih mest zahodnega sveta in razvite potrošniške družbe. V okrutni podobi prikazuje pisatelj delovanje mlade nasilniške tolpe, ki ne uganja nasilja zaradi nekih fantov. Nasilje zganzajo mladi fantje zgolj zaradi nekega občutka moči in sadističnega užitka.

Toda to kolektivno nasilje pisatelj obtožuje še posebno potem, ko mladega fanta, ozdravljeneja nasilja, izpušče iz zaporov. Najprej pade v roke politične skupine, ki rovari proti vladi, potem ko v obupu poskusi napraviti samomor, pa ga vladna stranka vpreže v svoj propagandni voz, zaradi zaščite svojih interesov. Tako se izkaže, da individualno, fizično nasilje ni nič slabše od bolj organiziranega oblastniškega in legaliziranega nasilja. Pisatelj obsoja obe vrsti nasilja in pripravi bralca do razmišljanja. Čeprav mu zaradi plastičnosti pripovedi in pestrosti zgodbe ostane pred očmi predvsem podoba fizičnega nasilja huliganovske tolpe, pa je vendarle druga oblika nasilja prav tako pomembna. In prav tako predstavljajo osnovo ideje tega romana eno kot drugo nasilje in obsodba obojega.

Roman Peklenska pomaranča je izdala Mladinska knjiga v svoji novi zbirki Krog. Prevredel jo je Ferdinand Miklavc, ki pri tem govori ni imel najlažje naloge. Roman je napisan v prvi osebi, ko junak romana Aleks sam pripoveduje svojo življenjsko zgodbo. Njegova pripoved je napisana v žanru mladinskih povesti, ki ga je prevajalec skušal presaditi tudi v slovensčino. Kot sam pravi, naš jezik nima podobnih izrazov kot angleški original, niti podobnih konstrukcij, ki so v navadi med junaki grozljivca sveta. Zato se nam nekatere prevajalčeve prevodne konstrukcije in besede ne zde najbolj posrečene in je vprašanje, če ni šel pri tem predač. Kajti te posebnosti ne učinkujejo tako kot bi morale in izzevne bolj kot nasilje jeziku. Je pa jezik sicer posebnost te knjige.

Ker v hribih ni bilo snega, so si mnogi izbrali za počitek hotele z bazeni z ogrevano vodo, kot kaže naša slika iz hotela »Transurista« v Škofji Loki

NA FILMSKIH PLATNII

Vernon Sewell:
«THE BLOOD BEAST TERROR»

Res lepo presenečenje! Angleški avtor grozljivk Vernon Sewell je manj znan kot kak kolega. Kolikor pa lahko sodimo po tem filmu s Petrom Cushingom, »The Blood Beast Terror«, je zelo zanimiv avtor.

Film bi zahteval podrobnejšo analizo, saj je poln lepih prizorov in detajlov. Omenimo le povsod navzočo živalsko realnost, ki naredi iz filma pravi »bestiarij«.

Jacques Demy:
«L'EVENEMENT LE PLUS IMPORTANT...»

Avtor tolikih lepih francoskih filmov Jacques Demy je zadnje čase neverjetno podvržen popolnim polomom. Kot prejšnji »Peau d'âne« je tudi pričujski »L'evenement le plus important« de-puis que l'homme a marché sur la lune (Niente di grave suo marito è incinto, 1973) zanimivo, le kolikor nam tudi možnost, da gledamo Catherine Deneuve, ki je sicer manj prepričljiva kot drugje (tudi zaradi slabega dupiranja). Protagonist pa je Marcello Mastroianni, možki, ki postane noseč.

Armando Bo:
«FURIA INFERNALE»

Režiser Armando Bo in že priletna, a privlačna in prsata igralka Isabel Sarli sta argentinska dvojica, specializirana v erotičnih filmih, ki imajo precejšen uspeh. Eden od teh je sedaj prišel tudi k nam z naslovom »Furia infernale«. Ne zdi se, da bi ta šel nad povprečjem t.i. erotičnih filmov.

Heusch-Liberatore:
«INCONTRO D'AMORE»

Ta film ima čudno zgodovino. Režiral ga je pred leti Ugo Liberatore s še ne uveljavljeno Laura Antonelli; film so prikazali z naslovom »Bali« brez vsakega uspeha. Po uveljavitvi protagoniste so producenti sklenili, da dodajo filmu nekaj erotičnih scen, ki jih je posnel — poleg dodatnega okvira — režiser Paolo Heusch z igralko, ki je Antonellijevi precej podobna. V novi verziji filma, ki nosi naslov »Incontro d'amore«, se gledalci, kot protagonisti, vsiljuje ideja, da je tudi »današnje« priroze igrala Laura Antonelli. Na koncu pa tudi formalna rešitev zgodbe odkrije resnico. Bila bi skoraj zanimiva operacija, ko ne bi bil film brez najmanjše vrednosti, tako da je težko reči, ali je slabši novi del ali pa starejši, katerega je bil režiral Liberatore, ki smo ga nekdaj cenili, a mu po tem nepotrebnem »zumarjanju« ne bomo niti najmanj zaupali.

RADIO VIZIJA

PETEK, 31. JANUARJA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: Govorica živali
12.55 Nopravilno družno
13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
14.10 Tečaj nemškega jezika
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše
17.45 Program za mladino
18.10 Žvi evangelij
18.45 Poljudna znanost: risani filmi
19.15 Italijanske kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.45 Teden aktualnosti
21.45 Variacije na temo
Današnja tema oddaje je podoba dirigenta v preteklosti in danes. Oddajo je pripravil Gino Negri, publikli pa jo posredovala Mariolina Cannuli. Negri bo prikazal celo vrsto znanih imen, seveda imena tistih dirigentov, ki so se uveljavila v mednarodnem merilu
DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.45 Športne vesti
19.00 ZAKLAD NA PTIČJEM OTOKU
Film, ki smo ga pravkar omenili, je eden prvih filmov, ki jih je napravil češki režiser Karel Zeman, avtor zelo znanih in svojevrstnih risanih filmov. Pravzaprav je posebnost Zemanovih filmov v tem, da združuje igrane filme z risanimi filmi, kajti poleg risanih likov nastopajo v njih tudi živi ljudje, umetniki. Karel Zeman je zbudil pozornost svoj drugi svetovni vojni, saj je bil že 1946 nagrajen v Cannesu za svoj film »Božične sanje«. Karel Zeman je ustvaril tudi nekaj svojih likov, med katerimi je menda najbolj popularna lutka Mr. Prokov. V poznejših casih je Zeman dobil celo vrsto priznanj doma in v tujini
DNEVNIK
20.00 Ob 20. uri
20.30 DNEVNIK
21.00 Edvardovo gledališče: »LI NEPUETE DE LU SINNECO«
Edoardo de Filippo je delo, ki ga je napisal Edoardo Scarpetta, nekoliko predelal in spravil na oder. Hkrati je tudi prevzel eno izmed glavnih vlog

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.50 Druga mednarodna interparlamentarna konferenca
10.40 TV šola: Kocka, Divja Avstralija, Znanost in znanstveniki. Človek gradit, človek uničuje
17.40 Festival Kurirček Maribor, II. del
18.20 Jugoslovanska folklor: Natana ama tema
18.45 Doktor, pomagajte mi: LJUBOSUMNOST
Kaj je pravzaprav ljubosumnost? Je ljubosumnost zdrav ali nezdrav pojav? Ljubosumnost moti čustva in način mišljenja človeka? Je ljubosumnost morda že bolezen čustev? Z ljubosumnostjo se srečujemo v vseh obdobjih človekovega življenja. In prav o tem bo govorila današnja oddaja, ki bo skušala dati odgovor na kako gorje vprašanje.

19.30 DNEVNIK
20.05 HISA TUJCEV
Hisa tujevce je star ameriški film, ki ga je režiser Mankiewicz napravil že leta 1949. V glavnih vlogah igrajo Edward Robinson, Rickard Conte, Luther Agler itd.
»Hisa tujevce« je dom bančnika Monettija, ki ima štiri sinove, od katerih je Max že znan odvetnik. Monetti je priseljelec, ki se je v novem svetu uveljavil na račun tako imenovane gospodarske svobode, ki dopušča tudi razno nečedno dejavnost, komolčarsko itd. Ker misli, da mu je dovoljeno prav vse, pride v spor z zakonom. Sin Max, dober odvetnik, ga hoče izvelič, pri tem pa zagreši še večje kaznivno dejanje in je zaradi tega obsojen na več let ječe. Ko se vrne iz zaporov, očeta ne najde več, ker je umrl razočaran in besen nad sinovi, ker so mu odvzeli veljavo in celo bratu Maxu nastavili past

21.40 Evropsko prvenstvo v umetniškem drsanju: plesni pari
23.00 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.55 Risani filmi za otroke
20.15 DNEVNIK
20.30 Evropsko prvenstvo v umetniškem drsanju: plesni pari

TRST A

7.15, 8.15, 12.15, 14.15, 20.15
Poročila: 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Sola; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Sola; 18.50 Srebotnjakove skladbe; 19.10 Slovenski pesniki: Edvard Kocbek; 19.20 Jazz; 20.00 Sport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Koncert; 21.20 V plesnem koraku.
KOPER
6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 8.30 Barok v glasbi; 10.45 Glasba in nasvet; 11.15 Melodije; 12.00 Glasba po željah; 15.00 Kulturni pregled; 15.50 Poskočnice; 16.45 Topsy-Turps; 17.15 Kulturna panorama; 18.00 Parada orkestror; 18.30 Naši pevski zbori; 19.00 Prenos RI.; 19.30 Lahka glasba; 20.00 Glasovi in zvoki; 21.30 Simf. koncert; 22.35 Jazz.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00
Poročila; 8.30 Jutranje povelje; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Reportaža; 11.10 Srečanje; 11.30 Izbran spored; 12.10 Uspehi v 60. letih; 13.20 Strnjena komedija; 14.05 Odprta linija; 14.40 Donizettijeva biografija; 15.10 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 16.05 Kormorna in operna glasba; 18.00 Pisan glasbeni spored; 19.30 Kavarhiški koncert; 20.20 Ponovno na sporedu z Mino; 21.15 Koncert v Turinu.
II. PROGRAM
7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30
Poročila; 7.40 Lahka glasba; 8.40 Kako in zakaj?; 8.55 Melodrama; 9.35 Strnjena komedija; 9.55 Pesem za vsakogar; 10.35 Na vaši strani; 12.40 »Alto gradimento«; 13.00 Hit Parade; 13.50 Kako in zakaj?; 15.40 Glasbenogovorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 17.50 Telefonski pogovori; 19.55 Plošč; 22.50 Človek v noči.
SLOVENIJA
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00
Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Za solarje; Varstvo živali; 9.30 Jug. narodna glasba; 10.15 Uganite, pa vam zaigramo; 11.15 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Popevke; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Mladina poje; 15.45 »Vrtljak«; 16.45 Glasbena medigra; 16.50 Človek in zdravje; 17.00 Aktualnosti; 17.20 Izba-ročni koncertov; 18.05 Ogledalo našega časa; 18.15 Zvočni signali; 19.40 Ljubljanski jazz ansambel; 19.50 Lanko noč, otroci!; 20.00 Topsy-Turps; 21.15 Oddaja o morju; 22.20 Zvoki iz logov domaćih; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Jazz.

ZA OČETOM

PIŠE JANEZ TRNOVC, RIŠE MIKI MUSTER

Planil je kviku in se vrge proti še vedno mirno speči opici. Njegov skok je netopirja zmočil in preplasil, da je šinil kviku, a ker ni našel prejšnje velike špranje, ni mogel pravočasno pobegniti. Deček ga je ujel in si ga ogledal. Bil je pravi velikani med prhutari, eden iz vrste vampirjev, ki ponoči radi napadajo živali, pa tudi ljudi, in jim sesajo kri.

»Kaj pa počenjaš, da si me prebudil?« se je tedaj nejevoljno oglašil Bojan. — »Netopirja sem ujel.« je ponosno povedal Zoran, počenil k bratu in mu ga pokazal. Seveda tudi Kunja ni manjkala pri ogledovanju ponočnjaka. Ovohaval ga je kaj neprijazno in ko je Zoran malo preveč razklenil prste, ga je z gobcem pograbil za glavo in mu jo strl.

Tako se je z naglo in neopričakovano vami prirevo smrti končala ta nočna dogodivščina, ki je dečka počutila, da tudi v tako dobro zgrajeni kolbi nista popolnoma varna pred nepovabljenimi obiskovalci. Ker se je zunaj že pričelo svetlikati, sta vstala in odšla k reki, kjer sta se umila. Kuni, ki ju je kakor vedno spremljal, ni hotel v vodo; samo napil se je.

SMUCANJE

SLALOM V CHAMONIXU ZA SP

Gustav Thöni brez nasprotnikov

Italijan je v Franciji pokazal izredno formo - Šved Stenmark drugi

CHAMONIX, 30. — Še se niso poleglo gorovje, češ da je Gustav Thöni postal odlični v smuku in da je zato neizogibno, da se bo to v negativnem smislu poznalo v slalomih in že je ta vrhunski as dokazal, da so vse skupaj to le prazne neutemeljene besede. Gustav je v francoskem zimskem središču tako rekoč zatemi vse svoje nasprotnike: njegova zmaga v slalomu za svetovni pokal je neoporečna, čista in sekunda ter 19 stotnik naskoka pred mladim švedom Ingemarjem Stenmarkom jasno pove, kako je smučal Thöni in kako ostali.

Tekmovanje v Chamonixu se je pričelo s precejšnjo zamudo — šele opoldan — obstajala pa je resna nevarnost, da slalom sploh ne bi izvedli. V sredo je namreč zapadlo veliko novega snega, večerj dopolnil pa je še snežilo in vmes tudi deževalo. Na sredo se je vreme kasneje le izboljšalo in tako so organizatorji izpeljali tekmovalno slalomista. Šved je bil sicer precej mehak in moker, tako da tekmovalcem ni omogočil najboljšega smučanja.

Gustav Thöni je bil izreden v obeh spustih. V prvem, za katerega je progo pripravil Francoz Perret (proga je bila dolga 539 m, višinska razlika 199 m, število vrat 65), si je nabral dobro prednost, v drugem, za katerega je progo pripravil Švicar Franzen, pa je to še povečal. Njegov najbližji nasprotnik pa v tem slalomu ni bil Piero Gros, temveč Stenmark, ki je smučal izredno elegantno in ki je tako potrdil, da se razvija v vrhunjskega slalomista. Šved je bil na končni lestvici le za stotinko boljši od Avstrijca Hansa Hinterseerja. Ta je po slabem začetku sezone le prišel v pravo formo. O tem sta govorili iz odlični uvrstitvi v slalomu v Kitzbühelu (4. mesto) in v veleslalomu v Pfulpseu (3. mesto), njegovo večerjaje tretje mesto pa to le potrjuje.

Piero Gros je večerj ponovno razočaral in si precej poslabšal svoj položaj na lestvici. Zmagovalec lanskega svetovnega pokala je večerj smučal dokaj slabo. Po prvem spustu je bil na četrtem mestu in je imel še možnost, da se uvrsti na drugo mesto.

V drugem delu tekmovalja pa je na sredini proge napravil grobo napako in se ustavil. V opravilnici Pierina bi omenili le, da se je pred začetkom sloma počutil in da je najbrž to vzrok za njegov slab nastop.

Sploh bi lahko tokrat rekli, da je razočarala — seveda če izrazimo Thönija — celotna italijanska ekipa, ki je bila navajena, da je še pred kratkim zasedala vsa prva mesta v slalomih. Poleg Hinterseerja je namreč padel tudi mladi De Chiesa, Radici pa je se moral za dovoljiti z osmim mestom.

Cetno mesto je v Chamonixu osvojil zahodni Nemec Christian Neureuther, ki je bil lani med najboljšimi tekmovalci v slalomu. Neureuther je bil dober predvsem v prvem spustu, v drugem pa je napravil nekaj napak in seveda je bil zato njegov čas slabši. Peti je bil Španec Ochoa, ki računa tudi na dobro uvrstitev v kombinaciji, saj je v Kitzbühelu pristal na drugem mestu.

Franz Klammer, ki je še vnaprej prvi na lestvici za svetovni pokal, je v slalomu zasedel 22. mesto, njegov zaostanek pa ni prevelik, saj znaša nekaj več kot pet sekund. To pa pomeni, da misli tudi on na kombinacijo.

Jutri bo na sporedu še druga preizkušnja za kombinacijo Alberg Kandahar in sicer bo to smuk. Klammer, ki je v tej sezoni osvojil vseh šest smukov ima tako možnost, da še poveča svoj rekord v zaporednih zmagah. Obenem pa si mora avstrijski s nabrati novih točk, saj se mu je Thöni približal na 13 točk. Prav za Gustava veda največje zanimanje Italijan mora namreč potrditi (po drugem mestu v Kitzbühelu in 4. v Innsbrucku), da je res najpopolnejši smučar zadnjih let. Nedvomno se bo razočaral in bo tako napravil še korak naprej proti osvojitvi letošnjega svetovnega pokala.

- Vrstni red
- Thöni (It.) 102'11"
 - Stenmark (Švedska) 103'30"
 - Hinterseer (Av.) 103'31"
 - Neureuther (ZRN) 103'50"

5. Ochoa (Španija)	103'90"	2. Elmer	103
6. Hauser (Av.)	104'03"	3. Berwein	92
7. Schlager (ZRN)	104'16"	4. Solkner	91
8. Radici (It.)	104'65"	5. Mathis C.	90
9. Derežinski (Poljska)	105'23"		S. K.
10. Adgate (ZDA)	105'50"		

LESTVICA ZA SP

- Klammer (Av.) 184
- Thöni (It.) 171
- Gros (It.) 145
- Stenmark (Švedska) 130
- Grissmann (Avstrija) 84
- Haker (Norveška) 79
- Plank (It.) 69
- De Chiesa (It.) 67
- Hinterseer (Avstrija) 63
- Ochoa (Španija) 48

FOLGARIDA, 30. — V obdobju enega samega tedna je italijanka Christina Tisot zabeležila tri zmage v preizkušnjah za evropski pokal. Po sobotnem slalomu na Aprici in po tokrovi zmagi na Folgaridi je Tisotova zmagala tudi v večerj slalomu. Za 37 stotink sekunde je premagala Avstrijko Elmerjevo, za katero so se uvrstile še zahodna Nemka Berwein in Avstrijka Mathis. Mathisova je z osvojenimi točkami ubranila napad Elmerjevo na lestvici za evropski pokal in je tako še naprej prva. Elmerjeva pa zaostaja le za 3 točke. Tisotova se je z osvojenimi točkami približala le na 6. mesto.

Vrstni red:

- Christina Tisot (It.) 63'81"
- Martina Elmer (Av.) 64'18"
- Monika Berwein (ZRN) 64'83"
- Marlies Mathis (Av.) 65'32"

LESTVICA ZA EVROPSKI POKAL

- Mathis Marlies 106

KOŠARKA

V EVROPSKIH POKALNIH TEKMOVANJH

Morse neustavljiv (44), Ignis zmagal Šest točk premalo za povratno tekmo?

Crvena zvezda osvojila še dve točki - Presenetljiva igra Sinudyneja

POKAL PRVAKOV

Po televiziji smo lahko spremljali osrednje srečanje 2. kola pokala evropskih prvakov Ignis-Zadar. Zmagal je Ignis s šestimi točkami razlike, kar bo le majhna prednost za povratno srečanje v Zadaru.

Kot je bilo pričakovati, tehnično tekma ni navdušila, saj sta obe ekipi raztrgano igrali, poleg tega pa je postala igra proti koncu vse bolj groba. Sodnika sta brezglavo dosegala napake, oskodovala sta obe ekipi. Skratka, prava pokalna tekma.

Nam, ki smo srečanje spremljali po televiziji, pa je še italijanski komentator Aldo Giordani skvaril vse. Res je, da se vsak komentator opredeli za svojo "narodnostno" ekipo. Giordani pa je res pretiral, ko je pristransko obsodil igro jugoslovanskih košarkarjev, češ da se ti pri metih poslužujejo raznih "čokarskih trikovi", da "esi s komikl utirajo pot do koša", da "se v obrambi pretepaajo" itd. Nedvomno komentator, ki neposredno sledi tekmi, bolje vidi od televizijskega gledalca. Toliko a smo videli, da so Čosića v obrambi dobesedno pretepali, da so zunanji igralcem dokaj grobo pobirali žoge.

Ni bila groba igra, ni bilo pretepanje vzrok tesne zmage košarkarjev Ignisa. Predvsem so odgovarjali nekateri ključni igralci: Meneghin je komaj okrevail in se ni mogel enakovredno zoperstaviti Čosiću. Yelvertov je odigral eno najslabših tekem, Zanatta je le malo koristil ekipi. Le Morse je zaigral v vrhunski formi. Dosegel je 44 točk in je bil za jugoslovanske pravke neustavljiv. Sam je dosegel skoraj polovico košev, boril se je pri ločenju odbitih žog pod obema koševoma svetovnega pokala.

Vrstni red

- Thöni (It.) 102'11"
- Stenmark (Švedska) 103'30"
- Hinterseer (Av.) 103'31"
- Neureuther (ZRN) 103'50"

Prispevajte za DIJASKO MATICO

ODBOJKA

TEDENSKI PREGLED NAŠIH ŠESTERK

Borovi člani zanesljivo prvi Brežanke so trenutno tretje

Kras v nevarnih vodah - Presenetljiva zmaga Sloge proti Sokolu

Zadnje kolo je bilo za naše šesterke razmeroma slabo kot preteklo. V devetih tekmah je bilo možno osvojiti osemnajst točk, toda zadovoljiti so se morale samo z osmimi.

Moška C liga

Odbojkarji Krasa so proti tržaški šesterki Grandi Motori četrtič zaporedoma ostali praznih rok. Vsekaror pa upamo, da je te negativne serije konec. Zmagovita pot vodi Sai iz Belluna pa se nadaljuje. Niti pri Margheri ni naletek na enakovrednega nasprotnika. Če ne bo prišlo do kakšnih presenečenj, je ta tekme edini kandidat za končno zmago in daleč boljši od drugih. Za sedaj zaostajajo za dve točki samo še Gaslici iz Trevisa. Zgonški Kras je trenutno na osmem mestu in ima enako število točk kot jutrišnji nasprotnik Ara iz Trenta.

Izidi 7. kola

Marghera — Sai Belluno 0:3, Ferroni Verona — Brusegana 3:0, GM Trst — Kras 3:0, Ara Trento — Libertas Trst 2:3, Dall'Acqua — Ac li 3:0.

Lestvica

Sai Belluno 14, Dall'Acqua Treviso 12, Ferroni Verona 10, Libertas Trst, Grandi Motori Trst, Pallavolo Marghera 8, Ara Trento in Kras Zgonik 4, Brusegana Padova 2, Acil Montecchio brez točk.

Prihodnje 8. kolo

Libertas Trst — Dall'Acqua, Kras

— Ara Trento, Sai Belluno — GM, Ferroni — Marghera, Brusegana — Acil Montecchio.

Ženska C liga

Tudi v tretji ligi pri članicah je na vrhu lestvice ena sama šesterka. Neporaženi pa sta po treh kolih samo še dve ekipi: Mogliano Veneto in Marzotto, slednji pa je odigral tekmo manj. Štiri točke imata Breg in Libertas iz Pordenona. Brežanke so trenutno na odličnem tretjem mestu. Bor in Sala iz Trenta sta bila uspešna po enkrat in Bor je zaradi slabšega košičnika v setih mesto niže na lestvici. Varovanke trenerja Čeja so potegnile krajši konec dvakrat, Bolzano, ki bo jutri igral v Trstu z Borom, je bil v vseh dosedanjih nastopih porazen.

Izidi 3. kola

Marzotto — Sala 3:0, Breg — Corridoni 3:0, Mogliano Veneto — Bor 3:0, Bolzano — Libertas Pordenon 1 proti 3.

Lestvica

Mogliano Veneto 6, Marzotto Valdagno, Breg in Libertas Pordenon 4, Sala Trento in Bor 2, Corridoni in Bolzano brez točk.

Prihodnje 4. kolo

Bor — Bolzano, Corridoni — Mogliano Veneto, Sala — Breg, Libertas Pordenon — Marzotto.

Moška D liga

Po tretji zaporedni in prepričljivi zmagi je Bor prevzel prvo mesto na lestvici. V prvih dveh kolih vodilna ekipa od Quattro Torri iz Ferrare je bila poražena v Pordenonu, tako sta sedaj še Bor in Ginnastica neporažena. Te tri ekipe pa so obenem tudi daleč boljše od ostalih. Tržačani niti v nadaljevanju prvenstva ne bi smeli prepuštevati vati ostalima dvema tekmečema. Ker je v vsakem zavrtljaju ena šesterka prosta in ena tekma ni bila odigrana, je lestvica precej nejasna.

Izidi 3. kola

Bor — Gaslici Donà Rovigo 3:0, Concordia — Codognato 2:3, Ginnastica Pordenon — Quattro Torri 3:2.

Lestvica

Bor 6, Ginnastica Pordenon in Quattro Torri Ferrara 4, Codognato Mestre 2, S. Giorgio Marghera, Donà Rovigo in Concordia Schio brez točk.

Prihodnje 4. kolo

Codognato — Ginnastica Pordenon, S. Giorgio — Concordia, Quattro Torri — Bor.

1. ženska divizija

Tretje kolo je bilo usodno Sokolu in Kontovelu. Nabrežinke so morale prepuštevati izkupiček dokaj dobro razpoloženi Slogi, ki je po dveh tesnih porazih prijetno presenetila. Kljub temu, da je Kontovel odigral letošnjo najboljšo tekmo, je moral prepuštevati točki gostujočemu Volley Ballu iz Pordenona. Gostje pa so se morale pošteno potruditi, preden so strle žilave Kontovelke. Mladim odbojkaricam Bora niti v tretjem prvenstvenem nastopu ni uspelo nasprotnicam odvzeti vsaj set.

Izidi 3. kola

Sloga — Sokol 3:2, Julia — Inter 3:0, Kontovel — Volley Ball 2:3, Pav Despar — Bor 3:0, Agi — Toriana 3:0.

Lestvica

Pav Despar Viden in Volley Ball Pordenon 6, Sokol, Kontovel in Inter 4, Sloga, Agi Gorica in Julia 2, Torriana Gradišče in Bor brez točk.

Prihodnje 4. kolo

Bor — Agi, Volley Ball — Pav Despar, Inter — Kontovel, Sokol — Julia, Torriana — Sloga.

1. moška divizija

Naša dva goriska zastopnika, ki igra v tej ligi, sta ubrala povsem drugačno pot. Odbojkarji Doma igrajo vse bolje, toda zaželenega uspeha niso še dosegli. Olympia je v treh tekmah pospravila prav toliko zmag in je skupaj s Fiume Veneto ter Torriano iz Gradišča na vrhu lestvice.

Izidi 3. kola

Libertas — Il Pozzo 3:1, Dom — Fiume Veneto 1:3, ASFJR — Olympia 1:3, Toriana — Acil Sv. Jakob 3:0, Lambertin Sportivo — Pav Despar 2:3.

Lestvica

Fiume Veneto, Torriana in Olympia 6, Pav Despar in Acil Sv. Jakob 4, Lambertin Sportivo in Il Pozzo 2, ASFJR, Dom in Libertas Turjak brez točk.

Prihodnje 4. kolo

Acil Sv. Jakob — Lambertin Sportivo, Fiume Veneto — ASFJR, Il Pozzo — Dom, Pav Despar — Libertas, Olympia — Torriana.

G. F.

ODBOJKARSKO PRVENSTVO VIŠJH SREDNJIH ŠOL

Za naša dekleta še dva uspeha

Naša moštva nimajo enakovrednih nasprotnic

Tudi nadaljevanje odbojkarškega prvenstva tržaških višjih srednjih šol je prineslo dijakinjam liceja «France Prešeren» in učiteljšča «Anton Martin Slomšek» še dve zmagi. Bodoče učiteljice so tako izbojevale že drugo zaporedno prepričljivo zmago, zastopnice liceja v krstnem nastopu pa niso prav tako natele na enakovrednega nasprotnika.

PREŠEREN — SANDRINELLI 2:0 (15:8, 15:9)

Morda se je poznalo prav pri liceju «France Prešeren» med vsemi našimi tremi šolami najslabšo uigranost v tem prvenstvu. Veliko bolj izkušene slovenske dijakinje so prepuštevale nasprotnicam precej več, kot so si prikazano igro zaslužile. Tako v prvem kot tudi v drugem setu je Prešeren veliko grešil in tu pa tam je prikazal za spoznanje bolj zanesljivo odbojko. Ne glede na to pa zmaga slovenskih dijakinj ni bila nikoli v dvomu in v nadaljevanju tega prvenstva je pričakovati tudi boljše igre. V tej skupini igrajo samo tri šole in prihodnji nasprotnik Prešerna bo znanstveni licej «Galileo Galilei». Tudi v tej skupini bi morale zanesljivo zmagati naše dijakinje.

V nedeljo bo v Dolini za ljubitelje nogometa edinstveno doživetje. Breg bo namreč nastopal kar proti ljubljanski Olimpiji. Na slikah: zgoraj enajsterica Olimpije iz Ljubljane, spodaj postava Brega

PRAVILNIK TEKA ČEZ DRN IN STRN V ŠTANDREŽU

SD Juventina prireja jutri, 1. februarja 1975 v štandrežu TEK ČEZ DRN IN STRN za «Pokal ANDREJA BUDALA» v okviru Prešernove proslave, ki jo organizira PD «Oton Zupančič» iz štandreža.

Pravilnik:

- Zbirališče je na trgu v štandrežu ob 15.30. Start bo ob 16. uri.
- Teka se smejo udeležiti le moški.
- Teka se smejo udeležiti le športna, rekreacijska in prosvetna društva, posamezniki ne bodo sprejeti.
- Vsako društvo sme vpisati enega ali več tekmovalcev.
- Tekmovalci bodo razdeljeni v dve kategoriji: od 10. do 14. leta in od 14. leta dalje.
- Vsi nastopajoči morajo imeti drese.
- Proga bo za mlajše dolga 1000 m, za starejše pa 2.300 m.
- Nagajevanje bo na dan Prešernove proslave v štandrežu.
- Organizator ne prevzema odgovornosti za morebitne poškodbe.
- Nagrade bodo dobili posamezni zmagovalci in društva za množičnost.
- Prireditelj si pridržuje pravico spremeniti pravilnik po uvidevnosti.
- Prijave je treba poslati na SD Juventina v štandrežu ali zavrteti telefonske številke 25-15/81-884/87-101.

OBVESTILA

Smučarski odsek Devin posoja brezplačno vso smučarsko tekaško opremo. Telefon 209-205.

SD Breg (šahovski odsek) javlja, da bo vsako sredo šahovski večer na sedežu društva.

SPK ČUPA obvešča vse člane in prijatelje, da bo 3. občni zbor danes, 31. januarja, ob 20. uri, v društveni dvorani v Barkovljah, Ulica Cerreto 12.

Predsedniška miza na občnem zboru SD Polet

Ljudje PASQUALE GUJON Nadiških dolin

PREVEDEL MIROSLAV KOŠUTA

5.

Prav tako niso bili niti najmanj pripravljeni se prepuštevati izkoriščanju fevdnikov. Čeprav jim zemlja, ki so jo obdelovali, pravno ni pripadala, saj so jih lahko celo preseljevali, so šli za svojo sveto pravico, da si zadržijo sado svoje domače dela.

Naj v tej zvezi navedemo pismo, ki ga je čedadski mestni svet poslal beneški vladi leta 1424. V strahu, da bo landarska gastaldija prodana na dražbi, je čedad prošil Benetke, naj je nikar ne oddajo, ker varuje cesto, ki vodi z Nemškega v Čedad. V tej gastaldiji... »je čez tisoč kmetov in podanikov, močnih mož, ki bi jih prizadelo, če bi jih tako spremenili iz podanikov tiste klime v nižjo... pomenilo bi zapreti ena izmed domovinskih vrat... Njena cena presega 25 tisoč dukatov, in čeprav se je nje ne iztrži letno več kakor 250, se to dogaja zaradi dejstva, da imajo kmetje to zemljo kakor zastojni, ker varujejo prelaze in so nadvse zvesti zastojni vojniki... zasebniku bi prinašala dva tisoč dukatov» (17).

Iz tega razberemo, da so ljudje Nadiških dolin, vsaj tedaj, plačevali fevdnikom manj kot desetino, če računamo, da dva tisoč dukatov odgovarja polovici pridevkov. Če je landarska gastaldija imela posesti «kakor za-

stonj», so jih gotovo imele tudi druge vasi, zakaj tudi te «varujejo prelaze in so nadvse zvesti zastojni vojniki». To se pravi: zastojnsko varovanje prelazov za zastojnsko zemljo. Daj — dam.

Iz vsega konteksta zgodovine Nadiških dolin je očitna ta značilnost: to žive ljudje, ki so ponosni na svojo identiteto; ne hlapčevski ali suženjski — takšni so bili tlačani in hlapci po vsej Italiji —, ampak globoko prepričani, da so svobodni ljudje in da imajo vso pravico braniti, kar je sad njihovega kmečkega dela in njihovih vojaških storitev.

Ta značilnost je sicer skupna vsem Slovincem. Ni namreč mogoče prezreti velikih kmečkih plovov na Korškem in na Kranjskem v XV. in XVI. stoletju proti fevdnikom, posebno pa ne tolminskega punta proti goriskim grofom leta 1713.

Zgodovina navaja več kakor sto uporov Slovencev proti zatiralcem. Ni ga naroda v Evropi, ki bi bil pokazal tolikšno in tako herojsko upornost s strani kmetov ter tolikšno odločnost v obrambi svojih pravic. Poleg tega pa so Slovenci, skupno s Hrvati, cela stoletja nosili težo boja proti Turkom v obrambo vse Evrope in žrtvovali na stotine človeških življenj ter si napravili hude gospodarske žrtve (18).

Da so Slovenci živeli v Franciji, upoštevajoč razmerja, bi bilo prišlo verjetno do slovite revolucije v tej deželi nekaj stoletij prej.

V SAVOJSKEM KRALJESTVU

Francoska revolucija leta 1789 je rodila Napoleona, ki je zmedel vso Evropo. Pomenila je konec takih fevdov kakor tudi sosesk, ki so jih leta 1816 porazdelili v osem občin. Nadiške doline so po nekaj letih pripadnosti «italske

mu kraljestvu» prešle v varstvo dvoglavega avstrijskega orla in pod njim ostale petdeset let, do plebiscita iz leta 1866.

Podreka pravi, da «gospodarski položaj Sklavonije je bil sorazmerno cvetoč, čutili je bilo kroženje denarja in Koroski so hodili skoznj po svojih trgovskih poteh».

Vendar pa je Avstrija v kratkem odvzela Nadiškim dolinam vse pravice, ki so jih uvažili skozi tisoč let. Nobenega doža, ki bi se k njemu lahko zatekli, ni bilo več. Dopusnila je zgolj svobodno rabo materinščine.

In prišlo je leto plebiscita: glasovati za Avstrijo ali za Italijo? Nova Italija se je v miselnosti starejših identifikovala z nekdanjo Beneško republiko. Spomin na to, da so bili spoštovana in čaščena skupnost že izza časa patriarh-ponos, da so toliko stoletij, tudi z žrtvovanjem življenj, skrbeli za obrambo meja, ni bila stvar, ki bi jo bilo mogoče pozabiti v teku nekaj let. Kako ne glasovati za Italijo?

Med najvplivnejšimi in najbolj vnetimi pobudniki protiaustrijskega gibanja so bili nekateri duhovniki iz Nadiških dolin.

Da ni bilo spomina na starodavne pravice, bi bil odnos tega dela dolinskega klera vsaj čuden: nova Italija se je predstavila kot prostozidarska in protiklerikalna država, medtem ko se je stara Avstrija šela za zaščitnico krščanstva.

Navajam spis monsignora Angela Cracine: «Posebej opozarjamo na nekaj teh domoljubnih duhovnikov, kot so Stefan Domenis iz Tarpeča, ki je umrl šestindesetleten leta 1918, in ki je kot mlad duhovnik sodeloval leta 1848 pri obrambi Benetk... Jozef Blanchin iz Bjac... po neuspeli vstaji Furlanov v Vidnu in Slovencev na Sv. Martinu (1848) je od narodne straže prevzel v varstvo italijansko trikolono. Profesor Ivan Vogrič (Vogrič) iz Hlaste, dr. Anton Podreka (Podreka) in učitelj Anton Droll iz

Skrutovega... Mihael Musič (Muzzigh), župnik v Spletu Slovenov... Bil je duša patriotizma duhovnikov v tem okolju in tudi narodne straže ali narodnega odbora vse Nadiške doline.

«Med temi duhovniki je bil tudi pesnik... njegova pesem, ki je vsemal doma, se je začela tako: Predraga Italija — Preljubi moj dom... Ta pesnik je bil isti Peter Podreka, ki je kakih dvajset let pozneje, potem ko je bila izvedena združitve Beneške Slovenije z Italijo, napisal pesem: Jaz nisem taljanka — in tudi ne bom — sem zvesta slovenka — in ljubim svoj dom.»

Tudi drugi duhovniki iz teh krajev so pokazali hrbet prav tako radikalno kakor Podreka. Kako je mogoče razložiti to spremembo stališča najbolj vnetih zagovornikov združitve z Italijo?

Odgovor je na dlani: ker se je ljudstvo opeklo, kler pa je bil njegov tolmač. Italija je potrdila, kar je Avstrija storila v škodo Nadiških dolin, in povrh še ravnala z njimi, kakor da so kolonialna pridobitev, ne pa edina pokrajina v kraljestvu, ki se ni vanj vključila, ker je bila zasedena, ampak iz svobodne izbire, vsaj uradno: zakaj znano je, kako so se izvajali plebisciti v tistem času.

Let 1445 je neki dožev dekret opasal Slovence nekih dajatev s to utemeljitvijo: «considerata conditione montanearum istarum et situ ac paupertate earum» (upoštevaje stanje teh hribov, lego in njihovo revščino). Savjska oblast tega ni upoštevala, zato je začela ovce striči do golega in obdavčila kmete in hribovce na tak način, da je spremenila rubežnika v drago domačo osebo. Marsikdaj, pripoveduje odvetnik Podreka, so rublenci vlnodno povabili rubežnika, naj sede za njihovo mizo.

17) G. Grion, cit. delo, str. 188.
18) Novi list, Trst 1973.

(Nadaljevanje sledi)

KAJ KOMENTIRA ITALIJANSKI TISK

Dileme gospodarskega razvoja

V ospredju pozornosti tiska v Italiji je bil v preteklih dneh oster spor med podpredsednikom vlade La Malfa in vodstvom Confindustria ter sindikatom. Ta spor zadeva nedavno sklenjen sporazum, ki je bil podpisani med Confindustrijo in sindikalnimi konfederacijami glede za jamčnih mezd in ovrženosti točke druginjske doklade. Sporazum je presenetil vso javnost, vlado in celo nekatere sindikaliste. Podpredsednik vlade La Malfa, ki že dalj časa zastopa tradicionalno linijo «politike dohodkov», oziroma stiskanja pasu na račun delavskih mezd ter prejemkov najbolj ogroženih slojev, ga je v skladu s sedanjo politiko vlade (morda ne ob soglasju nekaterih njenih članov) napadel ter objavil v dnevniku «La Voce Repubblicana» članek, v katerem ga ostro kritizira.

«Kaj se bo zgodilo — pravi LA VOCE REPUBBLICANA — zaradi sporazuma med Confindustrijo in sindikalnimi konfederacijami? Če upoštevamo samo sektor industrije, bo po najskromnejših računih zvišanje na podlagi prejemkov do konca leta 1974 ter zvišanja delavskih dokladov po starem sistemu znašalo 15 odstotkov. Če pa upoštevamo novi sporazum ter trenutno še izključeno zvišanje povprečja 20-odstotnega zvišanja delavskih dokladov, bo celotno zvišanje letos doseglo 21,6 odstotka, kar je precej več kot predvideno povišanje za 16 odstotkov. In vendar je vlada menila, da bi bilo to zvišanje za 16 odstotkov skrajna meja, ki bi si jo italijansko gospodarstvo v tem trenutku lahko dovolilo.

«Upoštevati je treba še, piše LA VOCE REPUBBLICANA — da to povišanje ne upošteva zvišanj, do katerih bo prišlo po podpisnih novih vsedravnih delovnih pogodb ter morebitnih drugih poviškov na ravni podjetij.

Pri vsem tem gre za vprašanje «kompatibilnosti» med vlado politiko in pobudami, do katerih prihaja v družbeni stvarnosti in ki resno ogrožajo ves nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj.

Demokristjansko glasilo IL POLO piše v svoji večerjanski številki pod naslovom «La sostanza dei problemi» med drugim: «Da bi se resno spremenili osnovni obrisi našega razvoja, je potrebno — kot je rekel Colombo — povzročiti dejanski premik sredstev od individualne potrošnje na produktivne in družbene investicije.

«Brzdati individualno potrošnjo ter nameniti dejanske in ne denarne vire reformam in razvoju, to je v bistvu tista politika kompatibilnosti, ki se utegne zdi nevednežem navadna besedna igra, ki pa v resnici skriva v sebi najbolj živo problematiko, s katero se mora danes spoprijemati vsa sodna družba.

Glasilo demokristjanske stranke polemizira potem s sindikati ter še posebej z vidnim predstavnikom konfederacije CGIL Rinaldom Schedo, ki je na zadnji seji glavnega odbora izjavil, da bo konfederacija šla po svoji poti in ne bo iskala globalne konfrontacije z vlado. V svojem govoru je Schedo nekoliko zamegljeno omenil možnost novih večjih stavkovnih gibanj.

Demokristjansko glasilo pa poroča le bolj prijetno o govoru, ki ga je imel minister za delo Toros pred senatno komisijo za delo v zvezi z vprašanji gospodarskega položaja, zahtev po minimalnih pokojninah itd. List naveda, da je, kot sicer vsi drugi italijanski listi, številke o brezposelnosti, ki se večajo iz dneva v dan, o rastočem številu delavcev v dopolnilni blaginji itd. Obširno pa poroča o ukrepih, ki jih je sprejela vlada glede varčevanja z gorivi ter sploh energetskimi sredstvi in drugimi ukrepi, ki naj bi prispevali k izboljšanju plačilne bilance.

Tudi drugi večji italijanski listi posvečajo precej pozornosti vladnim ukrepom.

Turinski list «LA STAMPA» poroča, da bo vlada finansirala italijanskega kmetijstva s 700 milijardami in da bo zagotovila nove investicije tudi za gradbeništvo, izvoz, železnice in mestne prevoze. Sicer se pa list omejuje le na suhoparno poročanje o vladnih ukrepih.

Podobno stališče zavzema tudi milanski list «CORRIERE DELLA SERA», ki pa objavlja v svoji večerjanski številki na tretji strani intervju svojega urednika s predsednikom Confindustrie Gianinjem Agnellijem. Pisce pravijo, da se mu je Agnelli zelo precej optimistično razpoloženo. Bodočnost ni tako črna kot se zdi.

«V tej bodočnosti, ki ni tako blizu, pa tudi ne preveč oddaljena — pravi Agnelli — se bo dokazalo, da žrtve, ki jih mora sedaj država prenašati, ne bodo zaman: katastrofa skozi katero se bomo morali prebiti nam bo zapustila boljše bodočnost. Že danes je mogoče razbrati sestavne silnice jutrišnje družbe. Sedaj so se pomešane z ruševinami modelov, ki smo jim sledili do danes in vse skupaj povzroča velik prah, toda te silnice dobivajo vedno bolj jasne oblike, kar me navaja na optimizem. Ali bolj povedano: pomagajo mi, da prenašam te trenutke depresije.» List navaja na

dalje, da se je Agnelli odločno izrazil za združeno Evropo ter o možnosti sodelovanja s sindikati. V tej zvezi je dejal, da so bili napravljeni precejšnji koraki na poti tega sodelovanja, toda sindikalne organizacije se morajo zavesti, da bo mogoče prebroditi krizo samo z večjo storilnostjo.

Zelo pomemben članek v zvezi s sporom med vlado na eni strani ter politiko Confindustrie in sindikatov na drugi, je objavilo predvčerajšnjim glasilo proletarske notranosti za komunizem «IL MANIFESTO». V članku «La Malfa sekira» («L'ascia di La Malfa») list polemizira z nekaterimi La Malfovinimi stališči, čeprav se z nekaterimi tudi strinja. Dobesedno pa piše: «Gre za dejanski konflikt in ne za igro pred občinstvom. Ta konflikt... vidno izraža težavo tega trenutka...

iz sporazuma izhaja, da je treba poiskati njegove razloge v splošnem političnem in gospodarskem položaju. Na splošni ravni pa je prav gotovo dejstvo, da neovisno od višine cene, ki jo bodo morali plačati industriji in vlada — da je ta sporazum napravljen velikokrat v strogi recesiji, ki politiki, ki jo je do sedaj izvajala vlada ter je zato zelo omejen možnost njenega manevriranja. S tega stališča ima La Malfa nekoliko prav. Toda ta vrzel dokazuje tudi — kar smo že večkrat trdili — da ima sedanja kriza za popolnoma nov značaj in da je vedno težje uporabljati orožje recesije.»

«Razlogi — pravi nadalje list — ki so morda napotili Agnellija, da je sklenil sporazum s sindikati, so različni. Predvsem je šlo za to, da se reši Moravia vlad: sindikati so se vedno preveč močni in preveč povezani z gibanjem, da bi sprejeli odločen poraz, ne da bi sprožili vrsto bojev, ki bi pokopali pod seboj dobrovarno vlado, ki se majo v svojih temeljih. Na drugem mestu pa tudi ponovna politika inflacije ni nevšečna podjetjem, ki ugotovijo tako izvažati več zaradi razvrednotenja lire... In tretjič, Agnelli skuša s sklenitvijo sporazuma pridobiti si (v korist svojega predsedništva v Confindustriji) nove možnosti razširjenih pobud pri pogajanjih z vlado ter s sindikati. Od vlade zahteva denar in naročila, od sindikatov pa socialni mir ter večjo svobodo pri izkoriščanju delovne sile.»

Glede tretje hipoteze pa list «IL MANIFESTO» daje bolj pravi La Malfi kot Agnelliju ter zaključuje, da delavsko gibanje še vedno terja svoje pravice, kar pa tudi La Malfi ni prav pogodu. Glasilo socialistične stranke «AVANTI» se ne strinja z La Malfom: «Nočem ponovno naleteti na predmetne polemike, lahko pa rečem, da je bilo La Malfov nastop treba pričakovati in lahko se domneva, da njegovo stališče izraža v vsej popolnosti vladnega stališča. La Malfa je leta in leta sanjal, da bi se v naši državi izvajala «politika dohodkov», to je politika brzdanja porasta mezd ter splošnih zahtev sindikalnega gibanja. Sedaj pa je republikanski leader menil, da je z zvišanjem cene petroleja ter s potrebo, ki jo je ta porodila, po spremembi načinov potrošnje, nastopil čas, da izvede ta svoj načrt. Ponovno poudarjena zmoglost sindikalnega gibanja, da avtonomno odloča o svojih poteh, pa tudi pozornost, s katero je Confindustria preučila in potem tudi sprejela delavske zahteve, predstavlja še enega od nestevnihih dokazov, da je «politika dohodkov» poražena, kar je seveda povzročilo La Malfov protest.

V nadaljevanju komentarija pravi članek, da bi moralo biti stališče vlade do teh vprašanj bolj trezno. List nadaljuje: «Skrb, da bi se uvedlo nadzorstvo nad inflacijo ter odpravil deficit v plačilni bilanci s tuljino, je brez dvoma pravilna, toda jo je treba podpirati, toda le do neke mere: do mere, ko se lahko ta dva cilja smatrajo za sredstvi splošnega razvoja sistema in ne kot cilja sama zase. Nobenega dvoma pa ni, da je politika omejitve, ki se je izvajala v zadnjem letu, prešla vse meje ter povzročila v notranjosti države recesivno krizo, ki ji ni primere v zadnjih tridesetih letih. Padec industrijske proizvodnje ter množično naraščanje brezposelnosti (ki jo integracijska blaginja le slabo prikriva) dokazuje, da je prišel trenutek, ko bo treba ubrati drugo pot. Jasno je, da vlada s težavo sprejema te nove smernice. Zato pa imajo delavci in podjetja dolžnost, da preprečijo hujše okvare, kar so storili prav s sporazumom o druginjski dokladi.

Tudi glasilo komunistične stranke «L'UNITA» obširno komentira sedanja dogajanja na gospodarskem in socialnem področju ter še posebej La Malfova izjavljanja. V uvodnem članku list zahteva, naj vlada izjavi dosledno davčno politiko, se pravi, naj ne bremeni dohodkov delavcev in drugih delovnih ljudi. Naj poskrbi zato, da davke plačuje tisti, ki bi jih morali plačati in naj prepreči davčne lufije. Nadalje naj prepreči sramotno izgubljanje denarnih sredstev po tisočih tokovih izdatkov in prid strankarskim prijateljem in favoritom. Nadalje naj prepreči beg kapitalov iz države, naj ukine ne potrebne ustanove, naplovanje visokih plač in pokojnin ter naj začne izvajati politiko cen.

PRED FEBRUARSKIM SREČANJEM OBRAMBNEGA SVETA ARABSKE LIGE

Libanonska vlada se pogovarja z Jaserjem Arafatom in Sirijo

Pomemben uspeh Sadata v Franciji - Politična kriza v Izraelu

BEJRUT, 30. — Libanonski predsednik vlade Solh se je danes srečal s predsednikom organizacije za osvoboditev Palestine Jaserjem Arafatom. Sam Solh je izjavil tisku, da je z Arafatom obravnaval v poldrugournem pogovoru določeno število raznih vprašanj, ki zadevajo med drugim koordinacijo libanonsko - palestinskega sodelovanja v zvezi z bližnjim sestankom obrambnega sveta Arabske lige.

Istočasno je libanonski zunanji minister Takla, ki ga je Solh poslal v Damask, obravnaval ista vprašanja s sirskim zunanjim ministrom Hadamom v zvezi s potrebno koordinacijo libanonskih in sirskih stališč glede omerjenega sestanka. Obrambni svet Arabske lige se bo sestel v Kairu 5. februarja na zahtevo libanonske vlade. Na njem bodo obravnavali vprašanje izraelskih napadov na južni Libanon ter možnosti arabske pomoči bejrutski vladi.

V tej zvezi je treba omeniti, da je prebivalstvo petih mest v Južnem Libanonu (Saida, Tiron, Napatien, Marjayoun in Bint Jbeil) mirno demonstriralo proti vladi ter zahtevalo učinkovitejšo obrambo proti izraelskim napadom ter večjo pomoč Libanonu s strani arabskih držav.

Medtem sporočajo iz Kaira, da je Sadatov obisk v Franciji žel precejšen uspeh in tudi splošen politični uspeh za egiptovskega predsednika.

Egiptovski tisk poudarja, da se je Sadatu posrečilo dobiti v Franciji zelo pomembne vojaške dobave (govori se za vrednost več kot dveh milijard dolarjev). Poudarjajo, da se je Egipt glede vojaških dobav nekoliko osamosvojil od Sovjetske zveze. Pravijo še, da je s tem Egipt pridobil na ugledu pri ZDA, ker je postal bolj svoboden pri svojih političnih izbirah.

Vprašanje splošnih odnosov na Blaznem vzhodu pa je bolj zapleteno. Zelo verjetno uspeh Sadatovega obiska v Parizu ne pomeni, da se je v tem delu Sredozemskega morja, oziroma Blaznega vzhoda, okrepila vloga ZDA. Lahko bi rekli samo, da se je okrepila vloga Francije in posredno, z njo tudi drugih

držav v okviru Evropske gospodarske skupnosti.

Egipt bo plačal letala «mirage» in druge vojaške naprave s petrolejskimi dolarji iz Saudske Arabije in iz Irana. Ti dolarji postajajo vedno bolj zanimivi za zahodnoevropske države, ki sedaj preživljajo hudo gospodarsko krizo. To pa je le gospodarska plat vsega vprašanja, saj je morda politična še bolj pomembna. Povezava med Kairom in Parizom ustvarja večje možnosti za gospodarsko in politično sodelovanje med zahodno Evropo in Blaznim vzhodom na škodo tistim silam, ki so do sedaj vztrajale na tem, da področje Blaznega vzhoda pritiče le dvema velikima blokata, ki je ZDA in Sovjetski zvezi.

Sadat je s svojim obiskom v Parizu okrepil svoj osebni položaj tudi v Egiptu samem, saj je dokazal, da bo lahko pri teh novih pogojih reševal zapletene gospodarske in družbene razmere v Egiptu. Skladno s temi političnimi smernicami je bil Sadat pri svojih izjavah zelo zmeren, toda nepopustljiv glede bistvenih vprašanj. Iz vsega kar je dejal, je razvidno, da zastopa sta-

lišče mirne ureditve vprašanj na Blaznem vzhodu, kamor spada tudi priznanje izraelske države, toda tudi ustanovitve nove palestinske države. Ne sme se pozabiti tudi na vprašanje Sueskega prekopa, glede katerega Sadat meni, da bi bilo mogoče dopustiti plovbo po njem tudi izraelskim ladjam, če bi Izrael seveda sprejel določene pogoje.

Medtem Izrael preživlja precejšnjo politično krizo. Kot je bilo že sporočeno, je minister za informacije Jariv podal ostavko. Ne ve se, kdaj ga bo nadomestil. Govorijo o možnosti, da bi se v vlado vrnil prejšnji zunanji minister Aba Eban, kateremu bi ugnili poveritvi mandat za informacije ob istočasnem podpredsedništvu v vladi. To domneve pa ne potrjuje nobeno stvarno dejstvo. Lahko se samo ugiba ter izjavi iz vseh teh dogodkov splošen zaključek, da je izraelsko politično vodstvo v precejšnji krizi. To krizo poglablja še zadnje sporočilo posebne komisije, ki je predložila ministru predsedniku Rabinu debel zvezek, kjer je podana skrbna analiza o vzrokih izraelskih neuspehov za časa kipurske vojne.

JUŽNOVIETNAMSKA LUTKOVNA VLADA V KRIZI

Saigonski predsednik Van Thieu zahteva dodatno ameriško pomoč

Saigon je že prejel 700 milijonov dolarjev, zahteva pa nadaljnjih 300
Uspešne akcije kambaških partizanov proti ladjam na reki Mekong

SAIGON, 30. — Predsednik južnovietnamske lutkovne vlade Ngujen Van Thieu je danes v pogovoru s tujimi časniki izjavil, da nujno potrebuje 300 milijonov dolarjev, ki jih je predsednik Ford zahteval od kongresa, za nadaljevanje borbe proti osvobodilnim gibanjem. Brez te dodatne pomoči (ZDA so Saigonu namreč že izročile 700 milijonov dolarjev) je

njegova borba «za ohranitev svobode» obsojena na poraz, je dejal Van Thieu.

Thieu je ob tej priložnosti izjavil, da se je potencial njegove vojske, potem ko so Američani odšli iz Vietnama, zmanjšal za 60 odst., medtem ko so se enote začne revolucionarne vlade v istem obdobju močno okrepile. Saigonski vojski se morajo sedaj braniti tudi v samem glavnem mestu. Obenem je južnovietnamski predsednik priznal, da je osvobodilna vojska mnogo bolj pripravljena od njegove in da se bori z večjim navdušenjem. Govoril je tudi o predsedniških volitvah, ki bodo oktobra, je pa dejal, da ne ve, če bo spet kandidiral.

Saigonska vlada je medtem razpustila polvojaško organizacijo budistične sekte Hoa hoa, ki je štela 100.000 mož. Organizacija je delovala predvsem v deli Mekonga in je sodelovala z vladnimi četami v borbi proti osvobodilnim enotam. Budistična sekta Hoa hoa šteje od 2 do 3 milijona ljudi.

Borba proti kolaboracionistom in lutkovni vladi se nadaljuje tudi v Kambodži. V Phnom Penh je prisel ladijski konvoj iz Južnega Vietnama in pripeljal v kambaško glavno mesto petrolej in hrano. Sestavljali so ga dve tovorni ladji in dva tankerja. Na poti proti Phnom Penhu so osvobodilne enote potopile druga dva tankerja, ki sta bila v konvoju. Ena od obeh ladij je blokirala rečno strugo, tako da bodo morale v bodoče ladje na poti v Phnom Penh pluti po zelo ozkem rokavu med nekimi otokom in pragozdom, kar jih bo še bolj izpostavilo ognju partizanskih so-

pov in raket. Partizani so danes obstrlevali tudi mednarodno letališče v kambaškem glavnem mestu, kjer so zadeli nekaj letal. Pri napadu na letališče ni bilo človeških žrtev, škoda pa je zelo velika.

V Zenevi se 'bó v ponedeljek sestala diplomatska konferenca za razvoj humanitarne prava, katere se bo udeležilo 130 zastopnikov držav in osvobodilnih gibanj. Razpravljati bodo morali o vprašanju predstavnosti Južnega Vietnama in Začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama. S tem v zvezi je glasnik začasne revolucionarne vlade izjavil, da ne oporeka obstoju saigonske vlade, temveč obstoju tolpe, ki je trenutno na oblasti in ki ne spoštuje določil pariške konference.

Popevkar streljal na občinstvo: 3 ranjeni

BANGKOK, 30. — Razjarjen zaradi živčanja, s katerim so ga sprejeli poslušalci, ko je stopil na oder, je tajski popevkar Sangtong Sissai iztrgal samokres enemu svojih sodelavcev ter začel streljati na občinstvo, pri čemer so bili trije gledalci ranjeni. Sissai je na poti v gledališče imel prometno nesrečo, zaradi česar je prišel v gledališče z dvurno zamudo. Občinstvo je bilo vse prej kot pripravljeno poslušati njegovo opravčila, zato je začel živčati, kar je povzročilo Sissaijevo sveto jezo. Policija je poklopila aretirala, preden je utegnil zbežati.

VČERAJ V ZGODNJIH JUTRANJIH URAH

Ugrabitelji osvobodili malega Pietra Garisa

Še nobene sledi za ugrabljenim predsednikom «Verone» Garonzijem - V Milanu ugrabili industrija in zahtevali več deset milijard lir odkupnine

TURIN, 30. — Pietra Garisa, petletnega otroka, ki so ga neznanji zločinci ugrabili v sredo, 22. januarja, ko je stopil iz domače hiše, da bi šel v šolo, so osvobodili danes, zgodaj jutraj pri kraju Villastelle, nekaj petnajst kilometrov od Turina, na cesti, ki drži v Savono. Malega Pietra so izročili delavcu tovarne Fiat, ki je približno ob 5.45 šel na delo. Po njegovem pričevanju se mu je približal neznanec, ki je držal otroka za roko, in ki mu je rekel samo: «Držite otroka!»

nakar je z vse naglico odšel proti stranski ulici, kjer ga je verjetno čakal avto. Delavec se je takoj zavedel, da gre po vsej verjetnosti za malega Garisa in odšel na najbližjo karabinersko postajo, kjer je otroka izročil podčastniku, ki je bil takrat dežuren. Ta je poklical ženo, ki je Pietru dala skodelico mleka ter nato telefoniiral staršem.

Po prvih ugotovitvah kaže, da so z otrokom, čeprav so mu dajali večje doze pomirjevalnih sredstev, ravnavali dobro. Pravi, da so mu «da-

sta ocenila dosedanje sodelovanje Jugoslavije z evropsko gospodarsko komisijo na vseh področjih, poudarila pa sta tudi, da je potrebno to sodelovanje v bodoče še razširiti. Janeza Stanovnika je danes sprejel tudi zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić.

ZIS o družbenem načrtu Jugoslavije

BEOGRAD, 30. — Zvezni izvršni svet je na današnji seji sprejel program dejavnosti za pripravo dokumentov o dolgoročnem, srednjeročnem in letnem družbenem načrtu Jugoslavije, poleg tega pa je proučil več vprašanj s področja gospodarske politike, družbeno - političnega sistema in odnosov Jugoslavije s tujino, ratificiral pa je tudi nekaj mednarodnih pogodb. Jugoslovanska vlada je na današnji seji poleg drugih sklepov sprejela tudi prvi osnutek programa akcije varčevanja. Na po-

Italija zahtevala ekstradicijo fašista Elia Massagrandeja

ATENE, 30. — Italijansko sodstvo je po diplomatski poti izročilo atenski vladi dokumentacijo, da bi doseglo ekstradicijo znanega fašista Elia Massagrandeja, enega najvidnejših predstavnikov zlozlasne fašistične organizacije «Ordine nuovo». Massagrande, ki ima 28 let, je trenutno v zaporu v Ateni. Dokumentacija, ki jo je predstavilo italijansko sodstvo, temelji na prijavih, ki jih je vložilo pet italijanskih pretorjev zaradi njegove ilegalne dejavnosti, poskusa reorganizacije fašistične stranke ter vrste atentatov.

Massagrande je v Grčiji že nekaj časa deloval na političnem področju ter bil v stalnem stiku z vsemi evropskimi črnimi centralami. Za grške oblasti je fašist vedel restavracijo ter zastopal nekdo italijansko-grško turistično podjetje. Do njegove aretacije je prišlo, ko je grški tisk po padcu vojaške diktature razkrinjal dejavnost skupine italijanskih desničarjev v Grčiji. Grške oblasti so takrat aretirale Massagrandeja in 22-letnega Claudia Bizzarrija, ki je so obujen označile kot nezaželena v Grčiji. Na podlagi sporočila italijanske sekcije interpela je grška policija Massagrandeja pridržala v pričakovanju zahteve po ekstradiciji. Sodni postopek o zahtevi italijanskega sodstva bo v prihodnjih 15 dneh, Massagrande je vsekakor vložil prošnjo za politično zavetišče, češ da ga v Italiji obtožujejo političnih zločinov.

Bijedić sprejel Stanovnika

BEOGRAD, 30. — Predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić je danes sprejel izvršnega tajnika gospodarske komisije Druženih narodov za Evropo Janeza Stanovnika, ki se na povabilo jugoslovanske vlade mudi na uradnem obisku v Beogradu. Bijedić in Stanovnik sta razpravljala o sedanjem gospodarskem položaju v svetu in o možnostih za nadaljnja gibanja v mednarodnem gospodarskem sodelovanju. Zelo udop-

izlagi tega bodo v bližnji prihodnosti izdelali podrobne dokumente o različnih oblikah varčevanja, ki je zavoljo rastoče inflacije čedalje bolj potrebno na vseh področjih.

V Frankfurtu razkrinkana ustaška tolpa

FRANKFURT, 30. — Bomba, ki je v terek zvečer eksplodirala v nekem frankfurtskem stanovanju, je omogočila zahodnonemški policiji, da razkrinka nevarno ustaško tolpo. Med tiskovno konferenco je šef frankfurtske policije dejal, da je po prvih ugotovitvah do eksplozije prišlo po naključju, ko so v stanovanju pripravljali peklenški stroj. Na kraju eksplozije so dobili 28-letnega Ljubomira Dragojca, ki je bil hudo ranjen. Eksplozija mu je namreč razmrčevala obe roki, poleg tega pa ima globoke rane po obrazu, prsih in nogah. Kaže, da je Dragojca prisel lani v Zahodno Nemčijo iz Avstralije, ker so avstralske oblasti napovedale vojno vsem ustaškim in drugim fašističnim organizacijam, ki so tamkaj za časa vlade konservativcev nemoteno delovale. Policija je v Frankfurtu odkrila še eno stanovanje, ki ga je uporabljal Dragojca in nekateri drugi, ki so ga zapustili z vso naglico, preden je prišla policija.

Huda prometna nesreča v Ekvadorju

QUIZO, 30. — Avtobus, ki je jutraj odpeljal iz ekvadorskega glavnega mesta proti jezeru Agrio, kjer so obširna nahajališča nafte, je po nekaj kilometrih zgrmel v prepad, pri čemer je bilo ubitih 30 oseb, medtem ko je šest potnikov bilo težje ranjenih. Jezero Agrio leži v severovzhodnem predelu Ekvadorja, pri njem pa so velika taborišča delavcev, ki delajo pri črpalnih napetih.

Predsednik Leone sprejel samotarskega jadrarca

Predsednik republike Leone je na Kyvinalu sprejel samotarskega jadrarca Ambrogia Fogaria, ki je z dvanajstmetrsko jadrnico prejadral 32 tisoč morskih milj v 13 mesecih. Fogar, čigar starši so Tržičani, je pred časom bil tudi v Trstu, kjer je na pobudo kronistov in športnih časnika imel v časnikaškem krogu predavanje o svojem podvignu. Jadrlec je podaril Leoneju model jadrnice, na kateri je preživel več kot leto dni. Leone je Fogaria imenoval za komitirja.